

# ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

1956

N:o 20—27.

---

**Innehåll:** N:o 20. Landskapslag om kommunalbeskattning i landskapet Åland.  
N:o 21. Landskapslag om socialhjälp i landskapet Åland.  
N:o 22. Landskapslag om stadsplan för Mariehamns stad.  
N:o 23. Landskapslag om ändring av landskapslagen angående landskapet Ålands kolonisationskassa, utfärdad den 18 mars 1953.  
N:o 24. Landskapslag angående ändring av landskapslagen om kommunala hemsystrar i landskapet Åland, utfärdad den 16 april 1952.  
N:o 25. Landskapslag om reglering av vissa ur landskapsmedel utgående pensioner.  
N:o 26. Landskapslag om ändring av landskapslagen angående kostnaderna för folkskolväsendet i landskapet Åland.  
N:o 27. Landskapslag om traktamente åt tuberkuloskonvalescenter.

---

N:o 20.

## Landskapslag

om kommunalbeskattning i landskapet Åland.

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 7 juli 1956.

Utfärdad i Mariehamn den 18 juli 1956.

I enlighet med landstingets beslut stadgas:

### Kap. 1.

*Kommunal skattskyldighet och skattbar inkomst samt rätt till avdrag.*

#### Skattskyldighet.

##### § 1.

Till bestridande av utgifter, för vilka kommunens inkomster ej förslå, äge kommunen fastställa skatter.

Skattskyldig till kommun i förhållande till det antal skattören honom genom taxering påförts, är, oberoende av medborgarskap envar, som under skatteåret

1) inom kommunen, evad han där bor eller icke, äger eller brukar jord el-

ler innehar annan fast egendom,

2) där idkar rörelse, näring eller yrke,

3) inom kommunen har eller bör ha sitt bo och hemvist.

Enahanda skyldighet åligger även menighet, sammanslutning, anstalt eller stiftelse för den inkomst de inom kommunen erhållit av fastighet, näring, rörelse eller annan inkomstkälla. Dock är ideell sammanslutning, anstalt eller stiftelse skattskyldig endast för inkomst av fastighet, näring eller rörelse.

Staten och landskapet äro skattskyldiga för inkomst av lantbruks- och övriga fastigheter till den del dessa fastigheter icke användas till allmänna ändamål samt för halva nettoinkomsten av

industriell och annan rörelse, vilken är jämförlig med privata företag. Inkomster, vilka staten och landskapet erhålla från sina skogar, uppskattas enligt de i §§ 4, 17, 18 och 19 omnämnda taxeringsgrunderna. Av sålunda uppskattad inkomst anses tre fjärdedelar såsom beskattningsbar inkomst. Skattefri är arrendeinkomst, som staten eller landskapet erhåller från utarrenderade boställen samt andra dylika lägenheter, ävensom inkomst från produktionsinrättningar, vilka huvudsakligen äro i verksamhet för tillgodoseende av stats- och landskapsinrättningars behov.

Hustru skall särskilt beskattas för den inkomst, varöver hon enligt lag råder.

Av den skattskyldiges inkomst motsvarar ett belopp av etthundra mark ett skattöre.

### § 2.

Där i lag eller författning är stadgat, att kommunal utskyld skall utgå enligt annan grund än den i § 1 omnämnda eller att vissa från skattskyldighet till kommunen eljest befriade medlemmar skola bidra till fyllande av särskilda behov, gälle till efterrättelse, vad där- om särskilt stadgas.

Kommun må ej besluta någon avvikel- se från den i § 1 stadgade grunden för utgörande av kommunala utskylder.

### S k a t t b a r i n k o m s t.

#### § 3.

Såsom inkomst, på grund varav skatt skall erläggas, anses med sådan be- gränsning, som nedan säges, skattskyld- igs samtliga årsintäkter i penningar eller penningars värde.

Såsom inkomst från lantbruksfastig- het skall anses den enligt §§ 4, 17, 18 och 19 bestämda nettoavkastningen.

#### § 4.

Såsom lantbruksfastighet skall vid taxeringen anses lägenhet eller del där- av, egen eller legd, där lanthushållning eller skogsbruk bedrivs.

Enligt grunder, som angivas i rikets förordning om kommunalbeskattning i landskommuner, given den 26 februari 1954, skola för bestämmande av netto- avkastningen lantbruksfastigheternas ägor uppmätas och den odlade marken samt naturlig äng och betesmark gra- deras samt skogsmarken klassificeras. Till odlad mark hänföres åker samt där- med jämförligt kulturarbete. Graderin- gen utföres på basen av jordmånens na- turliga beskaffenhet och produktions- förmåga samt ägnas läge. Skogsmar- kens klassificering utföres på basen av dess produktionsförmåga.

Beskattningen av odlad mark samt ängs- och betesmark grundas på lant- bruksfastighetens areal, det arealen motsvarande poängtalet, reducerat till en hundradel, samt det av landskaps- styrelsen fastställda beskattningsvär- det för den härvid erhållna s. k. skatte- hektaren.

Beskattningen av skogsmark grundas på skogsmarkens areal, dennas klassifi- cering samt det av landskapsstyrelsen fastställda penningvärdet för skatteku- bikmeter enligt följande skatteklasser:

	I	A	B	II	III	IV	V
Kubikmeter							
per ha	4,4	3,8	2,9	2,2	1,4	0,6	

Såsom husbondelön beskattas värdet av den skattskyldiges inom lanthushåll- ning utförda arbete, ledning av arbetet däri inberäknad, uppskattad i pennin- gar till belopp, som bort erläggas åt av- lönad person. Såsom husbondelön må icke fastställas högre belopp än som motsvarar det arbete och ledningsarbe-

te, som av den skattskyldige kan utföras.

Husbondelönen uppskattas utgående från det medelarbetsvärde per skattehektar odlad jord i kommunen, som taxeringsnämnden fastställer, med ledning av de anvisningar landskapsstyrelsen äger utfärda.

Skattbar husbondelön kan minskas med beaktande av den tid den skattskyldige ägnat sig åt annat förvärvsarbete eller åt allmänt uppdrag, såvitt därigenom erhållits skattbar inkomst.

Avviker odlings- eller produktions sättet på någon lantbruksfastighet väsentligt från det i kommunen allmänt brukliga skall eventuell härigenom erhållen tilläggsinkomst skäligen beaktas vid fastställandet av fastighetens skattbara avkastning. Odlings- eller produktions sätt anses avvika från det i kommunen allmänt brukliga, om fastighetens åkerodling i betydande utsträckning omfattat växter, vilkas odlande icke beaktats vid fastställande av skattehektarsvärde, eller växter vilka kräva intensivare odlings sätt än vanligt och vilka icke pläga såsom åkerväxter odlas i kommunen, eller om lantbruksprodukternas omsättning i penningar skett på ett väsentligt annorlunda och fördelaktigare sätt än i kommunen i allmänhet.

Här fastighets avkastning nedgått i följd av frost, översvämning, hagel, skogseld eller annat dylikt i avsevärt större mån än i kommunen i allmänhet, skall sådan minskning av inkomsten i skäligen mån beaktas vid uppskattningen av denna.

#### § 5.

Äro avsättningsmöjligheterna för produkterna från åker och äng i anseende till närheten av Mariehamns stad, fabriksområde eller annan konsumtions- eller trafikort eller av annan or-

sak i skilda delar av kommun väsentligen olika, kan kommunens område, för noggrannare utredande av markens nettoavkastning, efter avsättningsmöjligheterna indelas i två eller, om särskilda omständigheter det påkalla, i tre zoner.

Äro trävarors rotpris i kommuns skilda delar med hänsyn till skogsprodukternas avsättnings- och transportförhållanden väsentligen olika, indelas kommunens område med avseende å skogsmarkerna i högst tre zoner.

Zonindelningen fastställs av taxeringsnämnden.

Den procentuella skillnaden mellan zonerna fastställs av landskapsstyrelsen.

#### § 6.

Såsom inkomst räknas även

1) vad skattskyldig för sin och sin familjs räkning tillgodogjort sig av avkastningen från näring eller annan fastighet än lantbruksfastighet eller av varor, som han tillverkat eller tillsaluhållit, även som delägare i öppet, kommandit- eller rederibolag eller med dem jämförliga sammanslutningar tillgodoräknad skäligen lön, som fastställts vid taxeringen av sammanslutningen, för det arbete delägaren utfört såsom anställd i företaget;

2) vid överlåtelse av rörelses maskiner, redskap eller annan sådan bruksegendom återbekommen, vid tidigare taxering godkänd avskrivning;

3) dividend eller utdelning, som den skattskyldige uppburit från aktiebolag;

4) den vinst, som affärsföretag kan uppskattas ha av sin inom kommunen bedrivna rörelse, även om densamma utövas genom agentur, avdelningskontor, filial eller annat dylikt organ;

5) vinster av tillfällig natur, därunder inbegripen vinst av icke yrkesmässig avyttring av sådan fast eller lös egen-

dom, som säljaren genom köp eller byte förvärvat, om den fasta egendomen varit i säljarens ägo under mindre än tio år och löseegendomen under mindre än fem år, dock efter avdrag av möjligen liden förlust av andra likartade överlåtelser;

6) förmån, uppskattad i penningar, som den skattskyldige åtnjutit genom egen eller fri bostad för sig och sin familj, beräknad av taxeringsnämnden med ledning av de anvisningar landskapsstyrelsen äger utfärda;

7) det arbete, den skattskyldiges hemmavarande barn eller andra familjemedlemmar, hustrun samt hemmavarande sons hustru undantagen, utfört till förmån för den skattskyldiges lantushåll, därest de icke särskilt beskattas, dock ifråga om envar familjemedlem med beaktande av de avdrag, vilka i §§ 10 och 11 omförmälas samt så, att arbetsvärdet icke får överstiga det belopp, som förutsättes av det på fastigheten erforderliga kropps- och ledningsarbetet;

8) av trädgård, fiskevatten, jaktmarker och övriga därmed jämförliga förmåner erhållen nettoinkomst.

#### § 7.

Såsom skattbar inkomst anses icke

1) vad som förvärvats genom gifträtt, fördel av oskiftat bo eller genom gåva, arv eller testamente till make eller arvinge i rätt upp- och nedstigande led;

2) från fastighet utgående sytning;

3) folkpension och pension, som änka eller fader- eller moderlös erhåller av staten eller kommun eller av pensionsanstalt eller änke- och pupillkassa, vilken erhåller understöd av allmänna medel eller som grundats för personer i tjänst hos stat, kommun, kommunalförbund eller religiöst samfund; samt av staten, landskapet eller kommunen be-

viljade sociala understöd eller bidrag;

4) skadeersättning, däri inbegripet, vad som erhållits på grund av sjuk- eller olycksfallsförsäkring;

5) på grund av liv- eller kapitalförsäkring utfallet kapital;

6) stipendium eller reseunderstöd, som utgivits för vetenskapliga eller konstnärliga studier eller vetenskapliga undersökningar;

7) riksdagsmanna- eller landstingsmannaarvoden och ersättning för ledamotkap i landskapsstyrelsen eller statens eller landskapets kommittéer till den del dessa arvoden motsvara dagtraktamentes belopp;

8) sammanträdesarvoden för kommuns fullmäktige, styrelse, nämnder eller kommittéer; ej heller

9) vad som av staten, landskapet eller annat offentligt samfund anvisats till bestridande av med tillfälligt uppdrag förenade särskilda kostnader.

#### Avdrag

#### § 8.

Vid uppskattning av inkomst må avdrag ske för alla kostnader för inkomstens förvärvande och bibehållande, dock icke för skattskyldigs eller hans familjs levnadskostnader, ej heller för ränta å hans i egen fastighet eller näring nedlagda kapital eller för vad den skattskyldige nedlagt i nybyggnad eller för utvidgande av sin rörelse i maskiner m. m. dylikt.

Såsom omkostnader för inkomstens förvärvande anses även:

1) avlöning, kost och andra förmåner, som skattskyldig utgivit åt i annan av honom bedriven näring än lantbruk sysselsatta hemmavarande barn över 16 år, dock ej till högre belopp än vad som för sådant arbete bort erläggas åt annan avlönad person;

2) värdeminskning av byggnader, maskiner, inventarier och andra med dem jämförliga föremål, som använts i skattskyldigs annan förvärvsverksamhet än lantbruk;

3) kostnad för utövning av vetenskap och konst samt intellektuella yrken;

4) medel, som reserverats för klassificering av fartyg, likväl icke till högre belopp än vad skäligen kan antagas vara erforderligt vid årlig avsättning av medel för nämnda ändamål; samt

5) vad delägare i öppet, kommandit- eller rederibolag eller med dem jämförlig sammanslutning tillgodoräknats såsom skälig ansedd lön för i företaget utfört arbete.

Som kostnader för inkomstens förvärvande anses icke representationskostnader, såvitt de icke kunna visas uttryckligen hava föranletts av åtgärder för förvärvande eller bibehållande av inkomsten.

### § 9.

Värdeminskning av byggnader, maskiner, inventarier och andra med dem jämförliga föremål, som använts i den skattskyldiges annan förvärvsverksamhet än lantbruk, skall i det avseende § 8 mom. 2 innehåller, efter rörelsens och föremålens beskaffenhet i form av avskrivning bestämmas till högst följande procenttal av föremålens anskaffningsvärde:

- |  |      |
|--|------|
| 1) på administrations- och bostadsbyggnader: |      |
| av trä .....                                 | 3 %; |
| av sten .....                                | 1 %; |
| 2) på fabriksbyggnader och kraftstationer:   |      |
| av trä .....                                 | 5 %; |
| av sten .....                                | 3 %; |
| 3) på ekonomiebyggnader:                     |      |
| av trä .....                                 | 6 %; |
| av sten .....                                | 3 %; |

- |  |       |
|--|-------|
| 4) på maskiner och ångpannor, kraftöverföringsanläggningar, elektriska ledningar, vatten- och gasledningar ..... | 8 %;  |
| 5) på rörlig materiel, arbetsredskap och verktyg ...   | 15 %; |
| 6) på rörelses inventarier ...   | 10 %; |
| 7) på fartyg:  |       |
| av trä .....   | 12 %; |
| av järn .....  | 6 %;  |
| 8) på lastbilar och bussar ...   | 25 %; |
| 9) på övriga motorfordon ...   | 20 %. |

Finnes icke tillräcklig utredning om anskaffningsvärdet, fastställes detta genom uppskattning.

Har skattskyldig framställt utredning därom, att han på grund av särskilda orsaker borde vara berättigad till större avskrivning än vad ovan säges, må honom efter prövning beviljas sådan, dock ej utöver det belopp, som i bokföringen upptagits som avskrivning. Sedan föremål till fullo avskrivits, må ytterligare avskrivning icke ske.

### § 10.

Skattskyldig är berättigad att från sin inkomst avdraga

- 1) för jord, förutom staten och landskapet tillhörig, erlagda legoavgifter;
- 2) ränta å gäld;
- 3) förlust av skattskyldigs näringsverksamhet, som icke är att hänföra till kapitalförlust;
- 4) obligatoriska försäkringsavgifter såsom folkpensionspremie samt avgifter, som erlagts till arbetslöshetskassor, och skogsvårdsavgifter ävensom barnbidragspremier;
- 5) avgifter till pensions-, änke- och pupill- samt annan dylik kassa, i vilken det på grund av tjänst eller befattning åligger honom att vara delägare;
- 6) såsom underhållskostnad för fastighet, som icke är lantbruksfastighet, i

ett för allt högst 15 procent av den beräknade avkastningen från fastigheten;

7) vad inhemsk försäkringsanstalt enligt lag bör överföra till ersättnings- eller premiereserv;

8) vad sparbank eller andelskassa bör erlægga till sparbankernas eller andelskassornas säkerhetsfond;

9) vad näringsidkare under skatteåret erlagt i gottgörelse å köp och försäljning, återbäring av överskott samt års- och omsättningsrabatt;

10) vad arbetsgivare från inkomsten av sin rörelse erlagt till av honom grundad pensionsanstalt eller pensionsstiftelse intill det belopp, som enligt försäkringstekniska grunder erfordras till täckande av anstaltens eller stiftelsens av pensionsförbindelserna härflytande pensionsansvarighet.

#### § 11.

Såsom barnavdrag skall från skattskyldigs inkomst ytterligare avdragas i enlighet med vad kommunens fullmäktige besluta för den taxering, som för varje år skall förrättas

i landskommun minst 6.000 och högst 25.000 mark för varje barn eller adoptivbarn, som han på grund av sin försörjningsplikt försörjt och som före skatteårets ingång icke fyllt sexton år samt

i Mariehamns stad minst 20.000 och högst 40.000 mark för varje sådant barn.

Då hustru beskattas skilt, må avdraget beviljas den make vilken ensam eller huvudsakligen försörjt barnet. För barn, som själv har inkomst, må avdrag göras blott till den del sagda inkomst understiger det av fullmäktige fastställda beloppet.

Överstiger skattskyldig persons och hans makas sammanlagda inkomst efter i §§ 8, 9 och 10 nämnda avdrag jämte i föregående moment stadgat avdrag i

landskommun icke 50.000 mark, må därifrån, i enlighet med vad kommunalfullmäktige för varje år besluta, göras ett grundavdrag med minst 15.000 och högst 50.000 mark, eller, om inkomsten överstiger 50.000 mark, ett avdrag motsvarande nämnda belopp, minskat med två procent för varje fulla ettusen mark, varmed inkomsten överstiger 50.000 mark.

Grundavdrag i Mariehamns stad må göras om inkomsten efter i föregående moment nämnda avdrag icke överstiger 30.000 mark, i enlighet med vad stadsfullmäktige för varje år besluta, med minst 30.000 och högst 80.000 mark, eller, om inkomsten överstiger 80.000 mark, ett avdrag motsvarande nämnda belopp, minskat med fem procent för varje fulla femtusen mark, varmed inkomsten överstiger 80.000 mark.

Då äkta makar beskattas skilt, skall grundavdraget fastställas på grund av deras sammanlagda inkomst och avdraget beviljas den make, som haft den större inkomsten.

Har skattskyldig persons skattebetalningsförmåga genom studier, underhåll av nära anförvanter eller till följd av egen eller närstående persons ålderdom, sjukdom, olycksfall, invaliditet eller annan sådan orsak väsentligen nedgått, kan från inkomsten avdragas högst 60.000 mark. Från avliden persons inkomst kan efter prövning avdrag göras eller hans dödsbo beviljas fullständig befrielse från skatt, därest han efterlämnat änka, oförsörjda barn eller andra arvingar, vilka varit beroende av honom för sin försörjning.

Har skattskyldig avlidit, efter det beskattningen verkställts, kunna fullmäktige, om den avlidne efterlämnat änka, oförsörjda barn eller andra arvingar, vilka varit beroende av honom för sin försörjning och omständigheterna äro

särdeles ömmande, på ansökan efter prövning, medgiva delvis eller fullständig befrielse från skattens erläggande.

### § 12.

Har skattskyldig inkomst från flere än en inkomstkälla, skall från inkomsten av varje fastighet, rörelse, näring eller yrke avdragas på samma inkomstkälla sig belöpande, i denna lag till avdrag tillåtna kostnader, arbetslöner, jordlegoavgifter, avskrivningar och räntor. Om för någon inkomstkälla avdraget skulle överstiga inkomsten, vare den skattskyldige i så fall berättigad att verkställa ytterligare avdrag för det sålunda skiljande beloppet från den totala inkomstsumman, dock så att vid taxering av rörelse eller fastighet i en kommun avdrag icke må göras för sådana kostnader för rörelse eller fastighet i annan kommun. Då avdrag är beroende av inkomstens storlek, skall, om den skattskyldige har inkomst i flere kommuner, såsom inkomst anses de i de skilda kommunerna erhållna slutliga inkomsternas sammanlagda belopp.

Förlust, som uppkommit genom icke yrkesmässig avyttring av egendom, får avdragas från vinst, som erhållits genom likartad försäljning.

## Kap. 2.

### *Taxeringsmyndigheterna.*

### § 13.

Taxeringen skall försiggå i början av året (beskattningsåret) näst efter det år förrättningen avser (skatteåret) och verkställas av en taxeringsnämnd, som kommunens fullmäktige utse för ett år i sänder. Antalet medlemmar och ersättare i taxeringsnämnd fastställas av kommunens fullmäktige, som även utse nämndens ordförande och viceordförande.

Taxeringsnämnd skall, såvitt möjligt, bestå av fastighetsägare, närings- eller yrkesidkare samt lön- eller pensionstagare.

Vid meningsskiljaktighet i taxeringsnämnd röstas efter huvudtalet. Utfalla rösterna lika, gälle den mening, som länder den skattskyldige till förmån.

Taxeringsnämnd är beslutför, då minst två tredjedelar av medlemmarna äro närvarande.

Taxeringsnämnd må för taxeringens verkställande fördela sig på avdelningar. Avdelning är beslutför, då minst tre medlemmar äro närvarande och om beslutet ense. Yppar sig meningsskiljaktighet, hänskjutes ärendet till taxeringsnämndens prövning och avgörande.

### § 14.

I varje kommun skall finnas en prövningsnämnd. Antalet medlemmar och ersättare i prövningsnämnd fastställas av kommunens fullmäktige.

I landskommun skola en fjärdedel av prövningsnämnds medlemmar samt ersättare för dem vara utsedda av taxeringsnämnden bland dess egna medlemmar, medan övriga medlemmar och ersättare för dem väljas av kommunalfullmäktige, som även utse prövningsnämndens ordförande och viceordförande. Kommunalfullmäktige kunna dock besluta, att fullmäktige själva jämte en fjärdedel av taxeringsnämndens härtill av nämnden utsedda ledamöter skola fungera som prövningsnämnd.

I Mariehamns stad skola fullmäktige vid val av taxeringsnämnd även utse sex personer för att tillsammans med magistratens medlemmar samt tre av taxeringsnämnden inom densamma härtill utsedda medlemmar utgöra stadens prövningsnämnd. Vid prövningsnämndens sammanträde föres ordet av borg-

mästaren eller den, som handhar hans tjänst.

Beträffande omröstning, skiljaktighet i meningar och beslutförhet gäller för prövningsnämnd vad om taxeringsnämnd föreskrives.

#### § 15.

Besvär över prövningsnämnds beslut i anledning av anmärkning mot taxeringen anföras i länsstyrelsen i landskapet Åland. Över länsstyrelsens beslut i taxeringsärende kunna besvär anföras i Högsta förvaltningsdomstolen.

#### § 16.

Om landskapsstyrelsens befattning med taxeringen stadgas i § 19.

### Kap. 3.

#### *Taxeringsgrunderna.*

#### § 17.

Taxeringsnämnd i landskommun, som valts för verkställande av följande års taxering, tillhör att före utgången av oktober månad fatta beslut om förslag till landskapsstyrelsen angående

a) nettoavkastningen från en skattehektar odlad mark, ängs- och betesmark,

b) penningvärdet av en skattekubikmeter skogsprodukter,

c) vilka växtslag, som under skatteåret skola anses ha utgjort specialodling,

d) den procentuella skillnaden mellan olika zoner odlad mark, äng och skogsmark. Härjämte skall taxeringsnämnd i landskommun insända förslag till anvisningar för beräkning av medelarbetsvärdet per skattehektar odlad jord.

Taxeringsnämnd, som valts för följande års taxering, skall före utgången av oktober månad till landskapsstyrelsen insända förslag till anvisningar för

beräkning av medelvärdet för bostadsförmån av egen eller fri bostad.

#### § 18.

Ett exemplar av taxeringsnämndens beslut angående i § 17 nämnda förslag till beskattningsgrunder och anvisningar skall ofördröjligen tillställas landskapsstyrelsen. Ett annat exemplar skall på lämpligt ställe inom kommunen framläggas till de skattskyldigas granskning under fjorton dagar, räknat från den dag, då beslutet kungjordes, på sätt om kommunala tillkännagivanden är stadgat, denna dag oräknad. Skattskyldig, som ej åtnöjes med taxeringsnämndens beslut, har rätt att däröver göra anmärkning genom skrivelse, som inom fjorton dagar från den dag, då beslutet framlades till de skattskyldigas granskning, nämnda dag oräknad, skall till taxeringsnämndens ordf. ingivas. Dock må anmärkningsskrivelsen, jämväl på avsändarens risk inom den föreskrivna tiden insändas till taxeringsnämndens ordförande genom förmedling av posten i frankerat brev. Ordföranden skall på anmärkningsskrivelsen anteckna, när den kommit honom tillhanda, samt ofördröjligen överstyra den till landskapsstyrelsen med biläggande av taxeringsnämndens utlåtande samt utredning om tiden, då taxeringsnämndens beslut framlades till granskning.

#### § 19.

För beskattningen av i § 4 nämnda inkomster av odlad mark, ängs- och betesmark samt skogsmark åligger det landskapsstyrelsen att, oberoende av om anmärkning gjorts mot taxeringsnämndens förslag eller ej, vidtagna sådana ändringar, som äro nödiga för att beskattningen må bli riktig och i hela landskapet enhetlig och därvid för det skatteår, under vilket taxeringsnäm-



dernas förslag tillkommit, fastställa:

a) för odlad mark, ängs- och betesmark ett skattehektarvärde, som utgör den beräknade nettoavkastning, som med beaktande av gängse drifts- och underhållskostnader, arbetslöner och skälig värdeminskning i de olika kommunerna beräknas uppstå på en hektar åkermark av etthundra poängs grad (skattehektar). Vid denna beräkning skall enligt § 10 p. 4 avdragbara försäkringsavgifter och barnbidragspremier icke beaktas,

b) för skogsmark ett penningvärde per skattehektar, som beräknas uppstå med beaktande av gängse drifts- och underhållskostnader, arbetslön och skälig värdeminskning. Vid denna beräkning skall enligt § 10 p. 4 avdragbara försäkringsavgifter, barnbidragspremier och skogsvårdsavgifter icke beaktas,

c) de växtslag, som under skatteåret i landskapet skola anses ha utgjort specialodlingar,

d) den procentuella skillnaden mellan olika zoner odlad mark, äng och skogsmark.

Det tillkommer även landskapsstyrelsen att till ledning för taxeringsnämnderna utfärda anvisningar om beräkning av medelarbetsvärdet per skattehektar odlad mark ävensom medelvärdet för bostadsförmån av egen eller fri bostad med beaktande av ett skäligt hyresvärde i de olika kommunerna.

#### Kap. 4.

##### *Deklaration och annan uppgiftsskyldighet.*

#### § 20.

Till ledning för den kommunala beskattningen skall envar i kommunen skattskyldig till kommunens taxerings-

nämnd avgiva deklARATION ÖVER SIN INKOMST UNDER FÖREGÅENDE ÅR.

#### § 21.

Skyldighet att avgiva deklARATION eller annan uppgift, varom i denna lag stadgas, åligger för hustru mannen, ifall icke hustrun särskilt beskattas; för omyndig och under förmynderskap stående person förmyndare; för sådan frånvarande, för vilken godman förordnats, godmannen, beträffande vad han har under sin förvaltning; för oskiftat stärbhus den, som har boet omhänder, evad han är delägare eller syssloman; samt, där boet är skiftat, den, som vid tiden för skiftet förvaltats boet. Avliden persons inkomst deklarerar av den, som enligt lag äger att låta uppteckna boet.

För bolag, andelslag, ekonomiska föreningar och stiftelser åligger deklARATIONSSKYLDIGHETEN jämte därmed sammanhängande förpliktelser vederbörande styrelse, förvaltning eller syssloman.

Den, som för frånvaro eller annan orsak är hindrad att deklarerar, är berättigad att meddela taxeringsnämnden åt vem han uppdragit att i sitt ställe fullgöra deklARATIONEN med angivande tillika av tiden för uppdragets varaktighet. Nämnden äger i allt vad deklARATIONEN rör, hålla sig till ombudet, men huvudmannen ansvarar dock själv för påföljderna, ifall något i avseende å uppgiftsskyldigheten av ombudet åsidosättes.

#### § 22.

Deklaration avgives på heder och samvete. Den avfattas skriftligen medelst ifyllande och undertecknande av blankett enligt av landskapsstyrelsen fastställda formulär och bör upptaga:

a) den deklARATIONSPLIKTIGES namn, yrke eller verksamhet, boningsort och adress;

b) noggrann uppgift ÖVER HANS IN-

komster under den tid beskattningen avser;

c) uppgift, behörigen specificerad, över de avdrag från bruttointkomsterna, som han yrkar att få räkna sig till godo vid taxeringen, samt, om avdraget är beroende av inkomstens storlek, uppgift därom, att han icke haft i annan kommun skattbar inkomst eller, därest han haft sådan inkomst, huru stor denna inkomst i de olika kommunerna är sammanräknad.

Har uppgiftspliktig drivit rörelse eller yrkesverksamhet på olika orter eller eljest haft inkomst inom två eller flere kommuner, skall han i deklarationen tillika angiva, huru enligt hans mening inkomsterna böra i avseende å taxeringen fördelas mellan de särskilda kommunerna.

#### § 23.

Angående inkomst från lantbruksfastighet eller annan inkomstkälla, som endast uppskattningsvis kan bestämmas, vare deklaraionspliktig skyldig att i stället för sifferuppgifter meddela de upplysningar, som äro av nöden för beräkning av sådan inkomst.

#### § 24.

Bolag, andelslag, och övriga näringsidkare böra, såframt de enligt gällande lag äro skyldiga att föra bok, jämte deklarationen inlämna bestyrkt avskrift av skatteårets och närmast föregående års balansräkningar ävensom skatteårets resultaträkning, samt specifikation över verkställda avskrivningar på fastighet, inventarier, maskiner och mera dylikt.

Bolag, andelslag och ekonomiska föreningar åligger att därjämte inlämna avskrift av sin revisionsberättelse.

#### § 25.

Skattskyldig vare pliktig att, förutom deklaration, på anmaning av taxeringsnämnden meddela de uppgifter och

kompletterande upplysningar, som nämnden finner erforderliga för taxeringen. Möter svårighet att avgiva dessa uppgifter skriftligen, vare deklaraionspliktig berättigad att själv eller genom ombud göra ifrågavarande meddelanden muntligen, varvid desamma böra av taxeringsnämndens ordförande antecknas och av den, som avlämnat uppgifterna, med namnunderskrift bestyrkas under enahanda förpliktelser, som föreligga vid avgivande av deklaration.

#### § 26.

På anmaning av taxeringsnämnden åligger det skattskyldig att på tid, som honom förelägges av nämnden, till genomseende förete sina affärsböcker, inventeringslängder, kontrakt, skuldsedlar, verifikat med flera handlingar, som kunna tjäna till ledning vid hans beskattning. Granskningen av handlingarna bör, såvitt möjligt, ske i den uppgiftspliktiges bostad eller affärslokal.

Taxeringsnämnden kan ock låta edsvuren revisor granska den skattskyldiges bokföring och därur meddela nämnden för taxeringen erforderliga uppgifter. Där uppgiftspliktig det fordrar, är taxeringsnämnden skyldig att iakttaga sådant förfarande, varvid kostnaderna bestridas av den uppgiftspliktige.

#### § 27.

I nedannämnt avseende äro vederbörande skyldiga att på uppmaning av taxeringsmyndigheterna tillhandahålla dem eller av dem befullmäktigad person upplysningar, nämligen:

a) statens, landskapets, kommuns eller annan menighets ämbetsverk och myndighet beträffande vid den anställda personers avlöningsförmåner under nästföregående år; varvid, då med tjänstebefattning följt fri kost, boställe, bostad eller löningsjord eller inkomst av

sportler, expeditiönslösen, bötes- eller beslagsandelar eller andra obestämda eller extra inkomster, sådant särskilt bör meddelas;

b) allmänt verk samt styrelser för inrättning eller stiftelse, där befattningshavare eller annan ägt utbetomma pension eller understöd, ävensom styrelse för inhemsk livförsäkrings- eller livränteanstalt samt syssloman för utländsk sådan anstalt, angående beloppet av pension, understöd eller livränta, som under nästföregående år tillkommit viss person;

c) förmyndarnämnd angående omyn-digs i förmyndarräkning redovisade inkomst för visst år;

d) envar arbetsgivare i stad eller på landet, beträffande hos honom under nästföregående år tillfälligt eller fast anställd persons avlöningsförmåner under sagda tid med iakttagande i tillämpliga delar av vad ovan under punkt a) är sagt.

Då besvär över taxeringen anförts, vare bolag, banker, bankfilialer och agenturer ävensom inrättningar liksom ock enskilda personer förpliktade att på anhållan till prövningsnämnd eller av den utsedda personer avlämna upplysningar och bevis för utredande av besvärarendens inkomster.

Ifrågavarande upplysningar böra hos vederbörande avhämtas på åtgärd av beskattningsmyndighet.

### § 28.

Sammanfaller de i § 24 i denna landskapslag omförmälda uppgiftspliktigas räkenskapsår icke med kalenderåret, vare dessa skyldiga att deklarerera samt förebbringa i sagda paragraf omnämnda utredning för det räkenskapsår, som avslutats närmast före utgången av det kalenderår taxeringen avser.

### § 29.

Blanketter för deklaration skola genom kommunens försorg och på dess bekostnad avgiftsfritt tillhandahållas de deklarationspliktiga på av taxeringsnämnden bestämda platser inom kommunens område.

### § 30.

Envar, som önskar upplysning beträffande sin deklarationsplikt eller sättet för deklaration, äger rätt att för erhållande av handledning vända sig till person, som av taxeringsnämnden därtill förordnats. Denne är skyldig att på begäran jämväl biträda deklarationspliktig vid avfattande av deklarationen. Ersättning härför må varken betingas eller mottagas.

### § 31.

I § 20 omnämnd deklaration ingives antingen till taxeringsnämnden eller till av denna utsedd person inom tid, som av nämnden bestämmes och som skall kungöras kommunens medlemmar till kännedom, på sätt angående kommunala tillkännagivanden är föreskrivet. Sagda kungörelse bör jämväl innehålla uppgift om påföljderna av underlåten eller falsk deklaration, vem eller vilka taxeringsnämnden förordnat att lämna i § 30 omförmälda handledning, var och på vilka tider deklarationsblanketter kunna av deklarationspliktiga erhållas samt till vem deklarationen bör inlämnas.

Deklaration och annan uppgift, som skall avgivas på grund av anmaning, inlämnas direkt till taxeringsnämnden inom tid, som i anmaningen bestämmes.

Tiden för avgivande av deklaration och annan uppgift kan förlängas av taxeringsnämnden på den uppgiftspliktiges anhållan.

Över avgiven deklaration vare dekla-

rationspliktig berättigad att erhålla bevis.

### § 32.

Anmaning, som av taxeringsnämnden meddelas uppgiftspliktig för fullgörande av deklaration eller annat åliggande enligt denna landskapslag, skall avfattas skriftligen och undertecknas av nämndens ordförande. Däri bör för övrigt angivas icke allenast den tid, inom vilken uppgiftsskyldigheten bör fullföljas, utan även den påföljd han är underkastad, där han ej hörsammar anmaningen.

### § 33.

Deklaration och annan uppgift, som avgives skriftligen, kan jämväl på den uppgiftspliktiges eget ansvar i frankerat brev med posten insändas till taxeringsnämnden inom föreskriven tid.

### § 34.

Vid inlämnande eller insändande av deklaration eller annan uppgift vare ej nödigt att bilägga fullmakt eller annan handling till styrkande av att uppgiften avgives av behörig person. Dock bör utredning i nämnda avseende inlämnas efter anmaning, såframt taxeringsnämnden på grund av särskilda omständigheter prövar sådan vara erforderlig.

### § 35.

Deklaration och annan uppgift, som avgivits till ledning för taxeringen, må icke delgivas andra än ordinarie medlemmar i taxeringsnämnden och nämndens tjänstemän samt de suppleanter, som deltagit i ärendets behandling, samt myndighet, som för prövning av besvär över taxeringen eller för annat ändamål har behov av dem. Ej heller må desamma inom taxerings- eller prövningsnämnd föredragas i vidare mån, än som för deras prövning är oundgängligen nödigt, eller i nämndens protokoll intagas utförligare, än på grund av föreskrifter-

na i § 36 påkallas. Nämnden äger, där vederbörande uppgiftspliktig sådant påyrkar eller skäl därtill eljest föreligga, anförtro granskningen av uppgifterna åt tre av nämndens medlemmar, vilka det tillkommer att meddela nämnden, huruvida sagda uppgifter äro riktiga.

För övrigt åligger det envar, som på grund av tjänst eller offentligt uppdrag tager befattning med deklaration och taxering eller därvid tillkomna handlingar, att i obrottslig tystnad hålla, vad honom angående de taxerades inkomster och förmögenhetsförhållanden därigenom blivit kunnigt.

Dock må taxeringslängden ej betraktas såsom hemlig.

## Kap. 5.

### *Taxeringens utförande.*

### § 36.

Taxeringsnämnden tillhör att samvetsgrant uppskatta den inkomst varje skattskyldig kan anses hava åtnjutit under det sistförflutna året av fastighet i kommunen, av sin därstädes idkade rörelse, näring eller yrke, och, såframt den skattskyldige inom kommunen har eller bör ha laga bo och hemvist, av lön, pension eller annan inkomstkälla. På grund härav påföres envar skattören.

Utan hinder därav, att uppgift uteblivit, och med rätt att pröva, i vad mån avgiven uppgift är av den beskaffenhet, att den bör läggas till grund för taxeringen, äger taxeringsnämnden bestämma den skattbara inkomsten.

Avviker vid försäljnings- eller annat avtal köpeskillingen eller annat vederlag eller tiden för dess erläggande avsevärt ifrån vad på orten är sed och det framgår, att ett dylikt avtal uppgjorts i avsikt att väsentligen nedbringa den utgående skatten, äger taxeringsnämnden

den rätt, att, med beaktande av alla på saken inverkan omständigheter, enligt prövning bestämma det pris och den betalningstid, som böra läggas till grund för fastställande av den beskattning underkastade inkomsten.

Är den av skattskyldig uppgivna inkomsten i jämförelse med andra på samma område och under likartade förhållanden verksamma skattskyldigas årsinkomst eller i jämförelse med hans levnadsstandard uppenbarligen för låg och företer den skattskyldige icke på anfordran giltiga skäl härför är taxeringsnämnd berättigad att efter prövning fastställa beloppet av den beskattningsbara inkomsten.

Har uppskattningen av erhållna inkomster från fastighet, näring, rörelse eller yrke utfallit så, att endast ringa eller ingen behållning uppstått, men dylik uppskattning med avseende å beskaffenheten och omfattningen av den skattskyldiges rörelse icke anses kunna godkännas såsom grund för utgörande av kommunalskatt, tillhör det taxeringsnämnden att efter sorgfälligt övervägande av alla omständigheter, som böra tjäna till ledning vid sakens bedömning, prövningsvis bestämma det belopp, för vilket skattören skäligen skola påföras sådan skattskyldig.

Lägges avgiven uppgift icke till grund för taxeringen, bör anledningen därtill angivas i taxeringsnämndens protokoll och på begäran meddelas den skattskyldige.

### § 37.

Har i följd av uraktlåten eller oriktigt avgiven deklARATION eller annan uppgift något belopp av den skattskyldiges inkomst blivit obeskattat, kan sådant inkomstbelopp ännu under något av de nästpåföljande tre åren av taxeringsnämnden efterbeskattas.

Har skattskyldig avlidit, efterbeskattas dödsboet, som svarar blott med boets tillgångar. Är boet skiftat, må delägare icke åsättas större del av sådan taxering, än som på hans andel i boet sig belöper.

Hava enligt § 8 mom. 2 punkt 4 avsetta medel icke tagits i anspråk för klassificering av fartyg, skola desamma, till den del deras sammanlagda belopp överskrider klassificeringskostnaderna, underkastas taxering under något av de efter klassificeringens slutförande nästföljande tre åren.

### § 38.

Avgives icke inom utsatt tid deklARATION eller annan till taxeringen sig hänförande uppgift eller tillhandahållas icke taxeringsnämnden äskade handlingar eller upplysningar, allt på sätt i §§ 21, 22, 23, 24, 25, 26 och 36 säges, eller äro de meddelade uppgifterna bristfälliga, kan taxeringsnämnden, därest den skattskyldige icke kan förebriaga omständigheter, som ursäka hans försumlighet, utöver inkomstskatten påföra denne en förhöjning därav om högst tjugo procent. Nämnden må, där sådant prövas nödigt, anmana den försumlige att inom förelagd ny tid fullgöra sin uppgiftsplikt.

Hörsammas icke heller denna anmaning, kan den skattskyldige ytterligare påföras en förhöjning av ända till tretio procent av skattebeloppet, såframt han icke anför laga skäl för sin uraktlåtenhet.

### § 39.

Uppkommer del av skattöre, bör det belopp av inkomsten, som skulle gälla för mindre än ett skattöre, uteslutas.

### § 40.

Skattören påföras under följande tre titlar:

- 1) inkomst av fastighet:
  - a) lantbruksfastighet;
  - b) annan fastighet;
- 2) inkomst av näring eller yrke; samt
- 3) löneförmåner, pension eller annan icke redan nämnd inkomst.

## § 41.

Sedan taxering blivit verkställd i landskommun, skall den däröver upprättade längden tillställas ordföranden i kommunalfullmäktige, vilken har att genom kungörelse på kommunens anslagstavla tillkännagiva, var densamma kan av dem, som sådant önska, granskas inom fjorton dagar från den tid kungörelsen anslogs. Kungörelsen bör även innehålla underrättelse om dag, då skattskyldig är i tillfälle att hos prövningsnämnden emot längden framställa de anmärkningar, till vilka han kan finna skäl.

I Mariehamns stad skall, sedan taxeringen blivit verkställd, den däröver upprättade längden under åtta dagars tid finnas tillgänglig i stadshuset eller på annat lämpligt ställe, för att vederbörande skattskyldig må kunna taga kännedom av densamma. Härom låte taxeringsnämndens ordförande tillkännagiva, på sätt om kommunala meddelanden är stadgat.

## § 42.

Sedan taxeringen blivit slutförd och prövningsnämnden fullgjort sitt uppdrag, skola avgivna deklARATIONER jämte till dem hörande handlingar av kommunens styrelse förvaras under lås i minst fem års tid, varefter de, såvitt de icke äro behöfliga i anledning av anförda besvär, anhängiggjort åtal eller för annat särskilt ändamål, må förstöras enligt prövning av kommunens styrelse.

## Kap. 6.

*Besvär över taxering.*

## § 43.

I landskommun bör taxeringslängden på dag, som angivits i den i § 41 mom. 1 nämnda kungörelsen framläggas vid prövningsnämndens sammanträde till allmän granskning, varvid envar lämnas tillfälle att mot längden göra den anmärkning, vartill han beträffande den honom åtgångna taxeringen finner anledning. Prövningsnämndens beslut med anledning av framställd anmärkning bör efter avgörandet genast offentligen avsägas. Såframt anmärkningen godkännes, skall därav föranledd ändring införas i längden.

Den, som icke nöjes åt prövningsnämndens beslut, äger rätt att däröver anföra skriftliga besvär i länsstyrelsen i landskapet Åland. Besvärsskriften jämte det överklagade beslutet skall inlämnas till länsstyrelsen inom trettio dagar från dagen, då beslutet i prövningsnämnden avsades. Besvärshandlingarna kunna även till länsstyrelsen insändas i enlighet med vad därom särskilt är stadgat.

## § 44.

I Mariehamns stad äger den, som åt taxeringen icke nöjes, inom två veckor efter utgången av de åtta dagar, under vilka taxeringslängden enligt bestämmelserna i § 41 mom. 2 varit framlagd, ingiva till magistraten skriftlig anmärkning. De inkomna anmärkningarna överlämnas av magistraten till prövningsnämnden, vilken det tillhör att skyndsamt taga de anmärkta och övriga för densamma kända förhållanden i övervägande samt avgöra, huru många skattören skola påföras besväranden.

Prövningsnämndens beslut skall i stadshuset eller annat lämpligt ställe

hållas för vederbörande tillgängligt under åtta dagar efter den dag, då härom kungjorts, på sätt om kommunala tillkännagivanden är stadgat, kungörelsedagen oräknad.

Den, som icke nöjes åt prövningsnämndens beslut, må däröver anföra skriftliga besvär, vilka jämte det överklagade beslutet skola till länsstyrelsen inlämnas inom trettio dagar, räknat från den dag, då prövningsnämndens beslut framlagts, sagda dag oräknad. Besväranden äger tillika bilägga besvärsskriften utredning om dagen, då prövningsnämndens beslut framlagts. Besvärshandlingarna kunna även insändas till länsstyrelsen i enlighet med vad därom är särskilt stadgat.

#### § 45.

I länsstyrelsens utslag får ändring sökas i Högsta förvaltningsdomstolen senast före klockan tolv på trettionde dagen efter delfåendet, dagen då sådant skedde likväl oräknad. Därvid lände till eiterrättelse, vad om sådant ändringssökande i allmänhet är stadgat, dock sålunda, att besvären även må under besvärstiden inlämnas till länsstyrelsen för att därifrån vidare befordras.

#### § 46.

Den, som anfört besvär över taxeringen, vare dock pliktig att vid skatteuppbörd erlægga det skattebelopp honom påförts, men är, såframt besvären godkännas, berättigad att återfå, vad han för mycket erlagt jämte ränta från uppbördsdagen till skattebeloppets återbetalningsdag enligt Finlands Banks under denna tid gällande lägsta diskontranta ävensom ersättning för de kostnader, vilka han haft för sin ändringsansökan, där särskilt skäl ej förefinnes för kommunens befriande från dylik ersättningsskyldighet.

### Kap. 7.

#### *Straffbestämmelser.*

#### § 47.

Den, som för att bereda sig eller annan nytta genom avgivande av falsk deklARATION eller annan till ledning för taxeringen avsedd uppgift undandrager eller söker att undandraga kommunen skatt, straffes såsom i strafflagen säges.

#### § 48.

Tredskas den, som enligt § 27 äger tillhandahålla taxeringsmyndigheterna äskade upplysningar, att fullgöra sin skyldighet härutinnan, straffes med högst tio dagsböter, och förelägge rätten honom, där sådant yrkas, visst äventyr att inom av rätten utsatt tid iakttaga, vad honom uti ifrågavarande avseende åligger.

#### § 49.

Bryter någon emot den honom på grund av tjänstebefattningar enligt § 35 åliggande tystnadsplikt, stånde ansvar såsom för tjänsteförbrytelse. Yppar annan person olovligen, vad jämlikt sagda paragraf skall hemlighållas, straffes med böter eller fängelse i högst ett år.

Ej må förseelse, som här nämnes, av allmän åklagare åtalas, om icke målsäganden angivit densamma till åtal.

### Kap. 8.

#### *Särskilda stadganden.*

#### § 50.

Om debitering och uppbörd av kommunalskatt gäller vad därom är särskilt stadgat.

---

Denna landskapslag träder i kraft den 1 januari 1957, dock så att taxering enligt densamma första gången verk-

ställes år 1958. Genom denna landskapslag upphäves med verkan från den 1 januari 1958 samtliga i landskapslagen om kommunalförvaltning i Mariehamn, given den 14 juli 1948, samt i landskapslagen om kommunallag för landskommunerna i landskapet Åland, given den 21 augusti 1930, ingående

stadganden angående beskattning jämte i dem senare gjorda ändringar. Dock må bestämmelserna om beskattning av inkomst av lantbruksfastighet tillämpas enligt tidigare grunder i kommun, där bonitering ännu icke slutförts, till dess den genomförs.

Mariehamn den 26 mars 1956.

På landstingets vägnar:

T H. E R I K S S O N  
talman

E v a l d H ä g g b l o m  
vicesalman

L e n n a r t M a t t s s o n  
vicesalman

N:o 21.

## Landskapslag

### om socialhjälp i landskapet Åland.

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 7 juli 1956.

Utfärdad i Mariehamn den 18 juli 1956.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 kap.

*Om socialhjälp och enskildas försörjningsplikt.*

1 §.

Åt person, som icke genom eget arbete, med egna tillgångar, genom annans omvårdnad eller på annat sätt kan beredas underhåll och vård efter behov, är kommun pliktig att bevilja socialhjälp såsom i denna landskapslag stadgas.

2 §.

Kommun må för att trygga utkomst

och vård för mindrebemedlad bevilja även annat än i 1 § avsett understöd.

3 §.

Varje man och kvinna är pliktig att försörja och taga vård om sig själv, samt sin make och sina minderåriga barn och adoptivbarn.

Man, som vederbörligen förbundit sig eller genom domstols laga kraft vunna utslag ålagts att erlagga underhållsbidrag åt barn utom äktenskap eller åt dess moder, är skyldig att draga försorg om barnets underhåll och vård under barnets minderårighet, så ock om moderns underhåll och vård under fyra månader före och nio månader efter



barnsböörden, dock icke till högre belopp än det han förbundit sig eller ålagts erlägga.

Upplöses äktenskap, upphör makes i denna landskapslag stadgade skyldighet att draga försorg om den andra makens underhåll och vård från och med den dag, då laga kraft vunnet utslag angående äktenskapets upplösning utfärdats.

Med minderårig förestås i denna landskapslag person, som icke fyllt 16 år.

#### 4 §.

Envar är skyldig att vid behov enligt förmåga draga försorg om sina föräldrar, likaså föräldrar om sina barn, även sedan dessa uppnått en ålder av 16 år, dock icke efter det de fyllt 21 år, samt make under äktenskap även om den andra makens minderåriga barn, såvitt dessa äro födda före makarnas äktenskap och av dem upptagits för samfällad försörjning i deras gemensamma hem eller annorledes.

Barn utom äktenskap är icke skyldigt att draga försorg om sin fader, som erkänt honom såsom sitt barn, om icke barnet vuxit upp i sin faders vård och åtnjutit hans omsorg under en tid av minst 15 år.

Vad om föräldrars och barns försörjningsplikt och makes skyldighet att draga försorg om den andra makens minderåriga barn i 1 mom. är stadgat skall äga tillämpning även på adoptivföräldrar och adoptivbarn. Likaså skall stadgandet i 1 mom. angående barns skyldighet att draga försorg om sina föräldrar även tillämpas på barns skyldighet att försörja sina far- och morföräldrar, såvitt barnet under minst femton års tid uppvuxit under deras skötsel och omvårdnad.

#### 5 §.

Har arbetstagare, efter fyllda 20 år, varit anställd hos samma arbetsgivare

eller i tjänst i samma rörelse eller företag sammanlagt minst tjugu år och under denna tid förlorat sin arbetsförmåga i sådan utsträckning, att han icke kan försörja sig genom arbete, och kan han icke erhålla sitt uppehälle av egna medel eller genom makes eller barns omvårdnad, är han berättigad att mot arbete efter förmåga till sin död njuta underhåll av sin arbetsgivare eller, där det befinnes skäligt, av dennes arvingar eller ock av rörelsens eller företagens ägare.

Ombyte av ägare eller innehavare av rörelse eller företag medför icke ändring i nu sagda rätt.

Sådan rätt till underhåll, som i denna § stadgas, tillkommer likväl icke arbetstagare, om han avsiktligt ådragit sig sjuklighet eller förlust av arbetsförmåga eller förorsakat den genom brottslig verksamhet, lättsinnigt liv eller annat grovt vållande.

#### 6 §.

Angående upptagande av barn och ung person i socialnämndens vård för uppfostran utom hemmet stadgas i lagen om barnskydd.

#### 2 kap.

##### *Om sökande och lämnande av socialhjälp.*

#### 7 §.

Socialhjälp skall meddelas av den kommun, där den hjälpbehövande personen vistas. Då socialhjälp skall meddelas såsom vård på sjukhus eller sanatorium eller på i 18 § avsedd vårdanstalt, ankommer skyldigheten att meddela socialhjälp dock på den kommun, där den hjälpbehövande har egentligt bo och hemvist, eller, om han ej har sådant i Finland, på den kommun, där han huvudsakligen vistas. Ifall ej den-

na kommun kan utredas eller ifall socialhjälp skyndsamt bör meddelas, bör den kommun, där personen vistas, meddela socialhjälp, till dess vederbörande kommun kan anordna vården.

Den, som är i behov av socialhjälp, skall anhålla därom hos socialnämnden eller dess ordförande i den kommun, som jämlikt stadgandena i 1 mom. är skyldig att meddela socialhjälp. Anhållan på den hjälpbehövandes vägnar kan göras även av annan.

Anhållan må göras även hos ledamot av socialnämnden eller hos den, som har i uppdrag att mottaga dylika anmälningar.

#### 8 §.

Erhåller medlem eller adjungerad ledamot av socialnämnden, under denna lydande tjänsteman, under hälsovårdsnämnden lydande tjänsteman, läkare, folkskollärare, tjänsteman i församling eller civilregister- eller polismyndighet vetskap om att person, som vistas i kommunen, är i behov av socialhjälp, skall han därom underrätta socialnämnden.

#### 9 §.

Innan socialhjälp lämnas, skall vederbörande myndighet göra sig noggrant förtrogen med den hjälpbehövandes förhållanden, behovet av socialhjälp och orsakerna därtill samt undersöka på vilket sätt detta behov lämpligast kan tillfredsställas och orsakerna därtill avlägsnas. Över dessa och andra nödiga befunna omständigheter skall uppgöras skriftlig redogörelse.

Hjälpbehövande är även själv pliktig att bidra till utredningen av hjälpbehovet.

Den huvudsakliga orsaken till hjälpbehovet bör antecknas i socialnämndens protokoll.

#### 10 §.

Socialhjälp skall lämnas på sådant

sätt, att understödstagarens självverksamhet och hans förmåga att draga försorg om sig själv och sin familjs uppehälle såvitt möjligt därigenom främjas.

#### 11 §.

Socialhjälp lämnas i allmänhet i form av:

- 1) understöd i hemmet;
- 2) vård i enskilt hem; eller
- 3) vård i anstalt.

Såsom socialhjälp betraktas även kostnaderna för i 51 § avsedd förpassning till hemkommun samt erläggande av begravningskostnader.

#### 12 §.

Socialhjälp skall i första hand lämnas sålunda, att den hjälpbehövande kan bo i sitt hem eller eljest i kretsen av sina anhöriga.

Understöd i hemmet må emellertid vägras, om sådant understöd missbrukas.

Socialnämnden bör övervaka, att understöd i hemmet användes riktigt och att vården och uppfostran av de barn som skola erhålla understöd, icke försummas.

#### 13 §.

Hjälpbehövande må inackorderas endast hos sådan person, som socialnämnden vid verkställd undersökning funnit vara i stånd att draga nödig försorg om den behövande i ett i sanitärt och även i övrigt hänseende tillfredställande hem.

Vid inackordering skall varaktigheten av densamma beaktas.

#### 14 §.

Om vård i enskilt hem skall mellan socialnämnden och vårdaren enligt allmänna föreskrifter, utfärdade av landskapsstyrelsen, uppgöras skriftligt avtal, i vilket vårdarens åligganden böra vara noggrant angivna.

Är vårdare bosatt på annan kommuns

område, skall avskrift av avtalet ofördröjligen tillställas socialnämnden i denna kommun.

## 15 §.

Socialnämnden bör övervaka, att vårdaren fullgör sina åligganden, då understödstagare inackorderats i enskilt hem. I sådant syfte skall någon medlem av socialnämnden på förläggningsorten eller av sagda nämnd godkänd person minst en gång i kvartalet besöka den för vård inackorderade och för varje besök till socialnämnden avgiva på av densamma bestämt sätt avfattad redogörelse, vilken, därest understödstagaren utplacerats av socialnämnd i annan kommun, även bör bringas till densnas kännedom.

## 16 §.

Åt sjuk person, som är i behov av socialhjälp, skall vid behov lämnas behörig sjukvård och av sjukdomen påkallad eftervård.

Då specialvård eller yrkesundervisning anses nödig och ändamålsenlig för invalid eller med dylik jämförbar person, som är i behov av socialhjälp, och han icke eljest kan erhålla sådan, bör socialnämnden i mån av möjlighet draga försorg om att han erhåller lämplig vård eller undervisning.

## 17 §.

För avhjälpande av sådana sociala missförhållanden, vilka märkbart försvåra invånarnas i kommunen utkomst eller föranleda uppkomsten av vårdbehov skall socialnämnden vidtaga av saken påkallade åtgärder, eller såvitt de icke höra till dess befogenheter, göra framställning och hemställan därom hos behöriga kommunala myndigheter.

## 3 kap.

*Om vårdanstalter.*

## 18 §.

För sådana personer i behov av soci-

alhjälp, som icke kunna behörigen understödjas eller vårdas i sina hem eller lämpligen inackorderas i enskilda hem, skall kommunen upprätthålla ett behovet motsvarande kommunalhem eller med landskapsstyrelsens begivande åldringshem, sjukhem eller annan vårdanstalt.

Flera kommuner samfällt må med landskapsstyrelsens medgivande anskaffa gemensam i 1 mom. avsedd anstalt.

Landskapsstyrelsen må på ansökan samt efter att hava införskaffat distriktsinspektörens för socialvården utlåtande tillsvidare eller för viss tid befria kommun från skyldighet att anskaffa i 1 mom. avsedd inrättning eller del i sådan, om kommunen med avseende på sina socialvårdsförhållanden icke är i behov därav eller om uppskov med inrättningen grundande är av ekonomiska skäl nödvändigt.

## 19 §.

Vid kommunalhem bör inrättas en allmän avdelning och en sjukavdelning.

Vid kommunalhem må även inrättas från de övriga avdelningarna isolerad avdelning för sinnessjuka för placering i 11 § 2 mom. sinnessjuklagen (FFS 187/52) nämnda sinnessjuka.

Kommunalhem och i denna landskapslag avsedd annan vårdanstalt bör stå under regelbunden tillsyn av läkare såsom därom är stadgat i reglementet för anstalten.

## 20 §.

Kommunalhem och övriga i 18 § avsedda vårdanstalter böra ordnas så, att de för vård intagna kunna lämpligt grupperas i dem med beaktande av internernas ålder, hälsotillstånd, personliga egenskaper samt andra på placeringen inverkan omständigheter. För

makar skall härvid såvitt möjligt reserveras gemensamt rum.

På allmän avdelning i kommunalhem, åldringshem eller sjukhem må icke intagas sinnessjuka.

#### 21 §.

Sjukavdelning vid kommunalhem skall vara tillräckligt avskild från allmänna avdelningen. Där kan intagas i kommunalhemmet insjuknad och även annan hjälpbehövande sjuk person, som icke är i behov av sjukhusvård.

Även annan sjuk person, som är i behov av hjälp, må tillfälligt, medan sjukplats anskaffas, intagas på kommunalhems sjukavdelning.

#### 22 §.

För vård i kommunalhem och i annan i 18 § avsedd vårdanstalt må i enlighet med vad i anstaltens reglemente föreskrives intagas även andra än sådana, som äro i behov av socialhjälp.

#### 23 §.

Barn må ej intagas i ovan i 18 § omnämnd vårdanstalt. Av tvingande skäl må emellertid barn, som icke fyllt två år, vårdas där tillfälligt, medan annan plats anskaffas.

#### 24 §.

Kommun skall i mån av behov för nedan i 40 § avsedda arbetspliktiga samt i 25 § nämnda understödstagare upprätthålla arbetsinrättning eller äga del i sådan.

Med socialministeriets tillstånd må vid behov i arbetsinrättning placeras även andra än i 1 mom. nämnda personer, som äro i behov av anstaltsvård.

#### 25 §.

Understödstagare, som är i behov av vård i anstalt, må medelst förordnande av socialnämnd intagas i arbetsinrättning, även om han endast är delvis ar-

betsför, såframt hans intagande i kommunalhem eller annan i 18 § avsedd vårdanstalt eller hans kvarhållande där icke anses möjligt eller lämpligt. Person, som är i behov av specialvård, må likväl icke intagas i arbetsinrättning eller kvarhållas där.

Fråga angående i 1 mom. avsedd persons fortsatta kvarhållande i arbetsinrättning skall även av inrättningens direktions upptagas till prövning inom ett år efter det vederbörande intagits i inrättningen och därefter minst en gång om året och skall, efter det den vårdade hörts, framställning i saken göras till vederbörande socialnämnd. Socialnämnden skall ofördröjligen meddela den vårdade och arbetsinrättningens direktions sitt beslut med anledning av framställningen.

#### 26 §.

I arbetsinrättning skola interner av olika kön under såväl arbets- som fritid hållas noggrant isolerade från varandra. Internerna skola även i övrigt i mån av möjlighet grupperas så, att samvaron icke medför menliga verkningar. Behandlingen av de vårdade bör såvitt möjligt ordnas i olika stadier i enlighet med deras uppförande, flit och behov av uppfostran.

Ovan i 24 § 2 mom. avsedda vårdbehövande må icke hållas i samma rum som inrättningens övriga interner.

#### 27 §.

Innan kommunalhem, avdelning vid dylikt eller annan i 18 § avsedd anstalt eller arbetsinrättning grundas eller undergår omändringar, skall landskapsstyrelsens fastställelse av byggnadsritningarna utverkas. Anstalt eller dess avdelning må ej tagas i bruk, innan distriktsinspektören för socialvården godkänt den för ändamålet.

4 kap.

*Om enskild persons ersättnings-  
skyldighet.*

28 §.

Envar är skyldig att ersätta av kommunen erhållen socialhjälp med belopp, som bestämmes såsom i 31 § angives.

Envar är likaså pliktig att ersätta staten utomlands lämnad socialhjälp, för vilken staten erlagt ersättning till annan stat.

29 §.

För socialhjälp, som i enlighet med 1 § lämnats person, om vars uppehälle och vård annan person med stöd av 3, 4 eller 5 §§ är pliktig att draga försorg, är kommunen berättigad att av den försörjningspliktige erhålla ersättning, som fastställs på i 31 § angivet sätt.

30 §.

För socialhjälp, som någon åtnjutit innan han fyllt 16 år, må ersättning icke av honom uttagas. För socialhjälp, som meddelats person, vilken fyllt 16 men icke 21 år, må ersättning ej heller krävas för tiden mellan dessa åldersår, såframt ej orsaken till hjälpbehovet varit vårdtagarens vårdslöshet, lättsinnigt eller vanartigt leverne eller annan sådan orsak.

För socialhjälp, som lämnats föräldrar, adoptivföräldrar, far- och morföräldrar eller i 4 § 2 mom. nämnd försörjningspliktig, må ersättning icke uppbäras av barn, som då understödet utgick icke fyllt 21 år. Av barn må icke heller ersättning uttagas för socialhjälp, som ovannämnda personer senare erhållit, såvida barnet icke under minst femton år uppvuxit under deras skötsel och omvårdnad.

Har orsaken till lämnande av socialhjälp varit tuberkulos, sinnessjukdom, andesvaghet eller fallandesjuka hos un-

derstödstagaren eller annan sjukdom, som kräver långvarig vård, må ersättning icke uppbäras på annat sätt än vad i 33 § eller 34 § 1 mom. nämnts, såvida icke särskilt skäl därtill föreligger. Ersättningskrav må likaså frångås, då orsaken till socialhjälp varit understödstagarens arbetslöshet, vartill han ej själv varit skyldig, annan än ovan nämnd sjukdom eller lyte och även eljest då skäl därtill anses föreligga.

Av ersättningskyldig må gottgörelse icke uttagas, om hans möjligheter att försörja sig själv och sina anhöriga genom ersättningsens erläggande äventyras.

Av ersättningskyldig må gottgörelse icke heller uttagas för sådan socialhjälp, som lämnats person, vilken han är pliktig att draga försorg om, medan han fullgjort sin ersättningsplikt genom arbete enligt 40 och 41 §§.

31 §.

Kommun, som jämlikt 1 § lämnat socialhjälp, är berättigad att av försörjningspliktig erhålla ersättning till ett belopp, som motsvarar det, vartill kommunens kostnader för socialhjälp skäligen kunna beräknas.

Har vård lämnats i sjukhus, sanatorium eller annan inrättning, som äges av staten eller landskapet, eller i sådant av kommun eller kommuner upprättat sjukhus, sanatorium eller annan sjukvårdsanstalt, för vars årliga utgifter stats- eller landskapsbidrag utgår, tillkommer kommun ersättning för vårdkostnaderna enligt den för inrättningen fastställda taxan för billigaste tillbudsstående vårdplats för dylik vård.

Har vård lämnats i annat än i 2 mom. avsett sjukhus, sanatorium eller annan inrättning, som kommunen eller kommuner äga helt eller till en betydande

del, må kommun erhålla ersättning enligt taxa, som härför fastställts.

Har placering av person i annan än i 2 eller 3 mom. avsedd inrättning varit påkallad, tillkommer kommunen ersättning för vården till det belopp, som den ådagalägger sig hava erlagt åt anstalten i egentlig vårdavgift.

### 32 §.

Ovan i 31 § 3 mom. nämnd inrättnings-taxa skall uppgöras och fastställelse därav utverkas senast inom sex månader efter det inrättningen tagits i bruk.

Taxan fastställes av landskapsstyrelsen. Denna äger jämväl rätt att bestämma, om skäl därtill yppas, att ny taxa för anstalten skall uppgöras och underställas för fastställelse.

För sådan vård, som lämnats i anstalten, innan i 1 mom. avsedd taxa blivit fastställd, må kommun uppbära ersättning såsom i 31 § 1 mom. är stadgat.

### 33 §.

Såsom avdrag på ersättning för socialhjälp må räknas belopp, som erlagts åt socialnämnden såsom understödstagares pension, livränta, understöd eller annan förmån, fränsett den del, som enligt gällande stadganden skall lämnas eller medelst socialnämndens beslut reserveras åt vårdtagaren för hans personliga behov.

Lag samma vare om användningen av i 35 § avsedd egendom till ersättande av socialhjälp.

### 34 §.

Erhåller person socialhjälp i form av vård i inrättning, som nämnes i 18 §, äger socialnämnden befogenhet att uppbära honom tillkommande pensioner, livräntor, understöd, fortgående eller i ett för allt utfallande inkomster och andra tillgodohavanden samt att använda dem för hans vård och för ersättande

av socialhjälp, dock med beaktande av vad om användningen av sådan prestation tilläventyrs annorstädes föreskrives. Över dessa medel skall föras särskilt konto.

Har socialnämnden meddelat person, som verkställer i 1 mom. avsedd betalning, att denna icke får erläggas till understödstagaren själv, må beloppet med laglig verkan betalas endast till socialnämnden.

### 35 §.

Erhåller person socialhjälp i form av anstaltsvård, som kan antagas vara hela hans återstående livstid, må socialnämnden omhändertaga egendom, som härvid tillhör honom, eller även annan än i 34 § avsedd egendom, som sedermera kan tillfalla honom, och använda den till ersättande av kostnaderna för hans vård. Över den omhändertagna egendomen bör uppgöras förteckning. Över dess användning för ersättande av vårdkostnaderna bör föras särskilt konto. Lag samma vare, om person avlider under den tid han är intagen för anstaltsvård och hans efterlämnade egendom icke omhändertages på annat sätt.

Socialnämnden må likaså, om skäl därtill föreligger, tillfälligt omhändertaga egendom, tillhörande person, som åtnjuter anstaltsvård. Även över sådan egendom bör förteckning uppgöras.

Utan hinder av vad i 1 och 2 mom. är stadgat bör till vård intagen dock få behålla sådana föremål, som han personligen behöver eller som för honom hava särskilt affektionsvärde.

### 36 §.

Åtnjuter person, om vilken annan är skyldig att draga försorg, socialhjälp och är behovet icke tillfälligt, må den försörjningspliktige åläggas att för hans understödjande på bestämda tider till

kommunen erlægga ersättning, så länge behovet av socialhjälp varar.

## 37 §.

Hava flera personer kommit i åtnjutande av samma socialhjälp, anses den fördelad på dem efter huvudtalet, såvitt icke omständigheterna annat utvisa.

## 38 §.

Ansökan om i 28, 29 och 36 §§ avsedd ersättning skall göras hos länsstyrelsen. Till ansökan skall fogas i 9 § 1 mom. nämnd redogörelse samt utredning om kostnaderna för socialhjälp.

Anspråk, som grundar sig på ovan i 4 och 5 §§ nämnd försörjningsplikt, bör anhängiggöras senast under det kalenderår, som följer efter det då socialhjälp lämnats, vid äventyr att rätten till ersättning förverkas beträffande socialhjälp, som försörjningspliktig, av vilken ersättning sökes, icke samtyckt till att ersätta. I övriga fall lände till efterrättelse, vad om preskription av tillgodohavanden i allmänhet är gällande.

Socialhjälp anses lämnad, när kommun därigenom åsamkats kostnader.

## 39 §.

Ersättning av den ersättningskyldige för socialhjälp, vilken staten ersatt främmande stat, sökes av socialministeriet.

## 40 §.

Har någon på grund av lättja, ligglighet, vårdslöshet, lätt sinnigt eller vanartigt leverne eller av annan dylik orsak försummat sin försörjningsplikt och han själv, hans hustru eller minderåriga barn eller i 3 § 2 mom. avsett minderårigt barn huvudsakligen på grund därav erhållit socialhjälp, för vilken kommunen icke blivit ersatt, må länsstyrelsen på framställning av socialnämnden antingen, då en person ålägges att erlægga ersättning, eller senare förordna, att ersättningen, ifall den ej omedelbart

erlägges, skall ersättas genom arbete i arbetsinrättning.

Föreligger skäl att befara, att i 1 mom. avsedd underhållsskyldig rymmer eller döljer sig, må länsstyrelsen, ifall orsak därtill finnes, även utan att kräva förklaring av den underhållsskyldige, på framställning av socialnämnden förordna, att underhållsskyldig skall anställas och förvaras i arbetsinrättning, tills saken slutligt avgöres.

Socialnämnden har rätt att av polismyndigheterna erhålla handräckning för efterspanande av till arbetsinrättning förordnad person och för hans förpassande till inrättningen.

Kan i 1 mom. avsedd underhållsskyldig icke anträffas, må yrkande på ersättning för socialhjälp och hans insättande i arbetsinrättning delgivas honom genom anslag på bostadens dörr eller genom kungörlelse i officiella tidningen samt efterlysning ske för hans insättande i arbetsinrättning, såsom därom i förordning är stadgat.

## 41 §.

Skall socialhjälp ersättas genom arbete i arbetsinrättning, bestämmer inrättningens direktion för arbetet skälig lön, ur vilken ersättning för den arbetspliktigas underhållskostnader och socialhjälp skall utgå. Vid beräkningen av lönen och underhållskostnaderna skola av socialministeriet fastställda grunder iakttagas.

Arbetsplikten upphör, så snart gottgörelsen blivit erlagd eller socialnämnden prövar, att den arbetspliktiga kommer att fullgöra sin försörjningsplikt eller då vederbörande kvarhållits i arbetet två år. Arbetsinrättningens direktion skall, då den anser, att den arbetspliktiga kommer att fullgöra sin försörjningsplikt, hos vederbörande socialnämnd göra framställning om upp-

hävande av arbetsplikten. Socialnämnden bör ofördröjligen delgiva den arbetspliktiga och arbetsinrättningens direktions sitt på grund av framställningens fattade beslut.

Har arbetspliktig kvarhållits i arbete i två år, må ersättning för den socialhjälp, som lämnats innan vederbörande började erlagga ersättning genom arbete, icke uttagas i form av arbete.

#### 42 §.

Arbetsinrättnings direktions äger befoget att, sedan vederbörande socialnämnds utlåtande införskaffats, bevilja arbetspliktig permission tills vidare från anstalten, om han skriftligen förbundit sig att söka sig till en arbetsplats och att periodvis på tider, som socialnämnden besluter, erlagga av nämnden bestämt belopp. Fullgör arbetspliktig icke sin förbindelse, må socialnämnden förordna, att han skall återföras till anstalten för att där genom arbete erlagga den återstående ersättningen. Socialnämnden är berättigad att av polismyndighet erhålla handräckning för den arbetspliktigas återförpassande till anstalten.

Den tid arbetspliktig åtnjutit i 1 mom. avsedd permission beaktas icke vid beräkningen av den längsta tid, som han kan kvarhållas i inrättning.

#### 5 kap.

##### *Om landskapets ersättningsskyldighet.*

#### 43 §.

Kommun äger enligt vad nedan stadgas rätt, att av landskapets medel erhålla ersättning för socialhjälp, som den enligt 1 eller 2 § lämnat:

- 1) person, som icke är finsk medborgare;
- 2) person, som icke varit mantals-

skriven i kommunen året före det, under vilket socialhjälp lämnades; och

3) person, som visserligen varit mantalsskriven i kommunen under året innan socialhjälp lämnades, men som det året i denna kommun erhållit i 1 § avsedd socialhjälp.

I punkt 3) avsedd rätt till ersättning tillkommer likväl icke kommun, om vederbörande förut under minst två på varandra följande år erhållit socialhjälp i kommunen och året, innan socialhjälp utgick, varit mantalsskriven i densamma.

Minderårigt barn anses mantalsskrivet i den kommun, där den person varit mantalsskriven, på vilken det enligt lag eller rättens förordnande ankommer att draga försorg om barnet. Om båda föräldrarna äro försörjare är faderns mantalsskrivning avgörande.

Ersättning bestämmes såsom i 31 § är stadgat.

#### 44 §.

Kommun är icke berättigad till ersättning enligt 43 § för kostnader, avsedda i lagen den 9 augusti 1940 om de krigsförflyttades sociala omvårdnad (FSS 423/40).

#### 45 §.

Socialnämnd bör, vid äventyr att rätten till ersättning förverkas, före utgången av maj månad skriftligt hos landskapsstyrelsen söka ersättning för de kostnader, som kommunen under föregående kalenderår haft för i 43 § avsedd socialhjälp. I ansökningen bör uppgivas kostnaderna för varje person särskilt och från dem avdragas vad kommunen under sagda år på sätt som nämnes i 33 § använt eller skulle hava kunnat använda för vård av socialhjälpstagaren.

Inom samma tid skall kommunen, även om den icke söker ersättning, med-



delas landskapsstyrelsen sina i 1 mom. avsedda utgifter.

Ansökningar och meddelanden böra göras på blankett, fastställd av landskapsstyrelsen.

## 46 §.

Sedan ansökningarna granskats och landskapsstyrelsen inhämtat, till vilket belopp i 43 § avsedda socialhjälsutgifterna i genomsnitt stigit i landet under ifrågavarande år, erlägges 90 % av det överskjutande beloppet åt de kommuner, som i förhållande till sin mantalskrivna befolkning haft högre sådana utgifter än kommunerna i genomsnitt. Mindre belopp än ettusen mark utbetalas likväl icke.

## 47 §.

I 46 § nämnd utredning skall slutföras och inkomna ärenden avgöras före årets utgång. I utslag bör angivas till vilka delar och på vilka grunder kommunens ansökan tilläventyrs blivit rättad, vilken ersättning som beviljats kommunen och grunderna för dess beräkning. Ersättningen bör utgå till kommunen inom samma tid.

## 48 §.

Ändrar högsta förvaltningsdomstolen på grund av anförda besvär i 47 § avsedd beräkning, erlägges därav tilläventyrs föranlett ersättningstillägg åt kommunen av landskapets medel, utan att utredningen ändras i andra delar.

## 6 kap.

*Om dem, som åtnjuta socialhjälp.*

## 49 §.

Den, som åtnjuter socialhjälp, är skyldig att iakttaga av socialnämnd utfärdade bestämmelser om understöd.

## 50 §.

Socialnämnden må företräda i 18 § avsedd, i anstalt intagen socialhjälpsta-

gare vid domstol och hos annan myndighet samt i ärenden, som nämnas i 34 §, ävensom i sådana ärenden, som röra utredning av dödsbo eller annat gemensamt bo. I ärende, beträffande vilket nämnden utövar sagda rätt, äger hjälptagare icke själv talan så länge han är intagen i anstalten.

## 51 §.

Länsstyrelsen må bemyndiga socialnämnden att förpassa person, som fortgående är intagen på anstalt för vård eller i behov därav och som icke var mantalsskriven i kommunen under året före det, då vården begynte, till den kommun, där han var mantalsskriven nämnda år.

I ärendet bör förutom hjälptagaren själv höras socialnämnden i den kommun, till vilken förflyttning sökes, samt, om sistnämnda kommun är utom landskapet, även länsstyrelsen i ifrågavarande län.

Om sådan överflyttning må icke förordnas ifall hjälptagarens hälsa skulle lida därav, eller förflyttning bryta nära familjeförhållanden eller ur synpunkten av ändamålsenlig vård eljest vara oskäligen för hjälptagarens vidkommande.

## 52 §.

Person, vilken såsom socialhjälp erhåller vård i anstalt för sinnessjuka, står under vistelsen där under socialnämndens förmynderskap.

Socialnämnden bör till vederbörande domstol och förmyndarnämnd göra anmälan om att i 1 mom. avsett förmynderskap inträtt och upphört.

Vad i lagen angående förmynderskap stadgas rörande redovisning inför förmyndarnämnden gäller icke socialnämnd i egenskap av förmyndare. Har i 1 mom. nämnd vårdtagare egendom,

bör socialnämnden dock föra särskilt konto över vården därav.

#### 53 §.

Intern i kommunalhem eller annan i 18 § avsedd vårdanstalt ävensom på grund av 25 § i arbetsinrättning intagen person åligger att efter förmåga utföra för honom lämpliga, vid inrättningen behövliga eller särskilt anordnade arbeten. Inkomsterna för det utförda arbetet tillfalla inrättningen, såvida icke socialnämnden eller för arbetsinrättningens vidkommande dess direktion anordnunda besluter. Intern må likväl erhålla flitpenning enligt grunder, som fastställts av arbetsinrättningens direktion.

Envar i kommunalhem, i 18 § avsedd annan vårdanstalt eller arbetsinrättning intagen person äger ställa sig till efterrättelse vad i anstaltens reglemente stadgas. Föreståndare för arbetsinrättning är berättigad att granska eller låta granska brev och andra försändelser, som anlända till person, intagen i arbetsinrättning, eller vilka denne önskar avsända, samt, därest dessa innehålla sådant, som är ägnat att skada anstalten eller störa ordningen i densamma, bestämma, att de icke skola frambefordras. Är brev adresserat till myndighet, under vars övervakning arbetsinrättningen står, skall brevet dock frambefordras utan att brytas.

#### 54 §.

Bryter i kommunalhem eller annan i 18 § avsedd vårdanstalt intagen person genom tredska eller annorledes mot den i inrättningen rådande ordningen, och låter han icke av påminnelse sig rätta, vare föreståndaren för anstalten berättigad att enligt det för inrättningen fastställda reglementet för viss tid förbjuda honom att avlägsna sig från inrättningens område eller att på annat

sätt inskränka honom tillkommande förmåner eller hålla honom isolerad högst tre dagar. Disciplinär åtgärd må dock icke innebära minskning av interns kost.

Prövas strängare disciplinär åtgärd vara av nöden, är socialnämnden eller, om i reglemente för inrättningen så förordnas, inrättningens direktion berättigad att förordna om den felandes isolering under högst sex dagar eller socialnämnden berättigad att förordna om hans intagande i arbetsinrättning. På person, som intagits i arbetsinrättning, skola härvid tillämpas stadgandena i 25 §. På intern, som intagits i inrättningen med stöd av stadgandet i 22 §, må dock icke tillämpas ovan i detta moment stadgade påföljder, men om han ej kan med i 1 mom. avsedda medel återföras till ordningen, har socialnämnden eller, om i inrättningens reglemente så bestämmes, direktionen rätt att förordna, att han avlägsnas från inrättningen.

#### 55 §.

Ådagalägger i arbetsinrättning intagen person lättja eller tredska eller avlägsnar han sig olovligen från inrättningen eller bryter han eljest mot ordningen vid anstalten, äger inrättningens föreståndare tillrättvisa honom, förutom på det i 54 § 1 mom. nämnda sättet, genom inspärning i ljust isoleringsrum under högst sju dagar.

Prövas strängare disciplinärt straff nödigt, må inrättningens direktion förordna om den felandes inspärning i isoleringsrum under högst fjorton dagar. Med isolering må förenas minskning i kost under högst två och hård bädd under högst åtta dygn.

Till disciplinärt straff kan anslutas förlust av i arbetsinrättning förvärvat lön eller del därav enligt de närmare anvisningar, som socialministeriet utfär-

dar om tillämpande av disciplinära straff.

Låter den felande sig icke rätta av disciplinära straff eller avviker i arbetsinrättning intagen person, får inrättningens direktion därom göra anmälan hos länsstyrelsen, vilken, efter att hava inhämtat i ärendet erforderlig utredning, må förordna, att den felande skall hållas i tvångsarbete, såsom i lagen om lösdrivare är stadgat.

Försöker arbetspliktig avvika eller avviker han från arbetsinrättning, skall han återföras dit och må dess föreståndare därvid på begäran erhålla nödig handräckning av polismyndigheterna. Angående tillgripande av våld i dylika fall skall vad i detta avseende i strafflagen stadgas rörande häktad person äga motsvarande tillämpning.

#### 7 kap.

##### *Särskilda stadganden.*

#### 56 §.

Ändring får icke sökas i beslut i disciplinära ärenden eller i ärenden angående arbetspliktigs lön eller ledighet, som fattats av föreståndaren eller direktionen för kommunalhem, annan i 18 § avsedd vårdanstalt och arbetsinrättning.

Ändring må icke heller sökas i socialnämnds beslut i ärende, som berör i 42 § 1 mom. avsett återförande av arbetspliktig till arbetsinrättning, ej heller i disciplinärt ärende, såvitt därigenom icke förordnats om persons insättande i anstalt.

I länsstyrelsens beslut angående lämnande eller förvägrande av socialhjälp, formen därför eller dess belopp, må ändring icke sökas.

#### 57 §.

Anföres besvär över länsstyrelsens

beslut hos högsta förvaltningsdomstolen, må besvärshandlingarna inlämnas jämväl till länsstyrelsen. Länsstyrelsen äger härvid, efter att hava infordrat förklaring av vederbörande, utan dröjsmål insända handlingarna jämte eget utlåtande till högsta förvaltningsdomstolen.

#### 58 §.

Besvär utgöra icke hinder för verkställande av socialnämnds beslut, där ej länsstyrelsen annorlunda förordnar.

Beslut, varigenom länsstyrelsen förordnat om ersättande av socialhjälp genom arbete i arbetsinrättning, må, om i beslutet så bestämmes, verkställas, även om beslutet icke vunnit laga kraft.

#### 59 §.

Privata ålderdomshem och andra liknande vårdanstalter stå under landskapsstyrelsens och dess inspektionsmyndighets övervakning. Angående dylik inrättning bör anmälan göras till landskapsstyrelsen samt till socialnämnden i den kommun, där inrättningen är belägen, inom en månad efter det inrättningens verksamhet begynt.

Hava i inrättnings byggnader eller i dess verksamhet konstaterats sådana missförhållanden, som förhindra inrättningens ändamålsenliga verksamhet, och hava dessa icke inom fastställd tid rättats, äger landskapsstyrelsen rätt att förordna, att inrättningen skall stängas, till dess missförhållandena avhjälpes.

#### 60 §.

I anläggningskostnaderna för sådan arbetsinrättning, som av statsrådet prövas av behovet påkallad och vars anläggningsprogram godkänts av statsrådet, deltagar landskapet med hälften av de erforderliga, verkliga kostnaderna enligt grunder, som tillämpas i riket.

Till anläggningskostnaderna för kommunalhem och annan i 18 § omför-

mäld vårdanstalt må lån mot låg ränta beviljas av landskapsmedel.

Såsom anläggningskostnader anses även kostnader, som föranletts av anstaltens utvidgning och av genomgående reparationer.

#### 61 §.

Betunga av socialhjälp meddelade kostnader under något år kommun i oskälig grad, må kommunen av landskapsmedel beviljas understöd.

#### 62 §.

Denna landskapslag träder i kraft den 1 januari 1957. Genom den upphäves landskapslagen den 15 maj 1938 angående fattigvården i landskapet Åland (4/38) jämte senare ändringar av densamma ävensom alla andra mot denna landskapslag stridande stadganden.

Kommun är likväl skyldig att på grund av utfärdad betalningsförbindelse i enlighet med landskapslagen angående fattigvården i landskapet Åland ersätta kostnaderna för vård av person, som då denna landskapslag träder i kraft erhåller vård på annan kommuns område, så länge denna vård på den andra kommunens område utan avbrott fortgår.

På fattigvård, som lämnats år 1956 eller tidigare, äga stadganden, som tidigare varit i kraft, fortfarande tillämpning, dock sålunda, att 40 och 41 §§ i denna landskapslag skola lända till efterrättelse, så snart landskapslagen trätt i kraft.

Kommun erhåller första gången ersättning i enlighet med 43 § i denna landskapslag för år 1957 lämnad socialhjälp. Kommun äger i samma § föreskriven rätt till ersättning även för sådan person lämnad socialhjälp, som år 1956 av kommunen erhållit fattigvård, för vilken den erhållit eller varit berättigad att utfå ersättning av annan

kommun eller landskapet. Detta bör av kommunen utredas medelst utslag av högsta förvaltningsdomstolen eller länsstyrelsen, medelst av den kommun som erlagt beloppet, utfärdat intyg, vilket socialnämnden är skyldig att på begäran ofördröjligen utgiva, eller på annat tillförlitligt sätt.

Person, som i stöd av 59 § landskapslagen angående fattigvården i landskapet Åland blivit ställd under förmynderskap, blir, om han icke är i 52 § denna landskapslag avsedd sinnessjuk, fri förmynderskapet, när denna landskapslag träder i kraft.

Landskapsstyrelsens utslag, varigenom kommun befriats från anskaffande av kommunalhem eller del i sådant, är gällande högst två år efter det denna landskapslag trätt i kraft.

I fråga om anstalter, som äro i verksamhet, då denna landskapslag träder i kraft, skall fastställelse på ovan i 32 § 1 mom. avsedd taxa utverkas och i 59 § 1 mom. omförmäld anmälan göras inom i ovannämnda lagrum föreskrivna terminer från det landskapslagen trätt i kraft.

#### 63 §.

Har i lag stadgats, att kostnader för viss vård skola ersättas kommun såsom kostnader för fattigvård, skola stadgandena i denna landskapslag om ersättning för socialhjälp tillämpas.

Där hemortsrätt i avseende å fattigvård har stadgats som förutsättning för viss rätt eller skyldighet eller för ersättningsförfarande, bestämmes hemortsrätten enligt tidigare gällande landskapslag.

#### 64 §.

Landskapsstyrelsen, socialnämnderna och övriga myndigheter böra vidtaga nödiga åtgärder för landskapslagens verkställighet innan den träder i kraft.

Mariehamn den 26 mars 1956.

På landstingets vägnar:

T. H. ERIKSSON  
talman

E v a l d H ä g g b l o m  
vicetalman

L e n n a r t M a t t s s o n  
vicetalman

N:o 22.

## Landskapslag

### om stadsplan för Mariehamns stad.

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 7 juli 1956.

Utfärdad i Mariehamn den 18 juli 1956.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 kap.

*Om stadsplan, dess ändamål och innehåll samt dess antagande och fastställande.*

1 §.

Mariehamns reglering och bebyggande skall i den omfattning, som stadgas i denna landskapslag, ske i enlighet med fastställd stadsplan och tomtindelning samt för stadens ändamålsenliga utbyggnad meddelade utomplansbestämmelser.

2 §.

För sådan del av stadsområdet, som tidigare icke blivit upptagen i stadsplanen, skall stadsplan fastställas i den mån stadens utveckling det kräver. Stadsplan må utläggas på stadsområdet oberoende därav, om marken är stadens egen jord eller tillhör annan.

Med avseende å stadsplanens rättsverkningar är statens och landskapets

jord likställd med enskild tillhörig mark, där icke för visst fall finnes anorlunda stadgat.

3 §.

Stadsplanen bör anpassas efter förefintliga natur- och ortsförhållanden och läggas så, att stadsplaneområdet på ett lämpligt sätt utnyttjas samt att ett enhetligt och gott bebyggande främjas. Den bör tillgodose samfärdselns, sundhetens, brandsäkerhetens och skönhets-sinnets fordringar ävensom samhällets behov av utrymme för de olika ändamål, dess utveckling kräver. Vid stadsplanens gestaltning böra skönhetsvärden och kulturminnesmärken samt tilltalande landskapsbilder skyddas och bevaras. Därjämte böra de äganderättsförhållanden, som vid planens uppgörande gälla beträffande marken, såvitt möjligt uppmärksammas samt erforderlig hänsyn tagas därtill, att utgifterna för planens genomförande icke bliva alltför betungande samt att den enskilda fastighetsägaren icke påläggas in-

skränkningar, som framstå såsom oskäligen och kunna underlätas utan att stadsplanens fordringar väsentligen åsidosättas.

Särskilt skall tillses, att parker och andra allmänna planteringar samt offentliga lek- och idrottsplatser anordnas i tillräckligt omfattning inom stadens olika delar ävensom att för dylika ändamål redan tidigare avsett utrymme ej utan tvingande skäl inskränkes.

Stadsplan må ej avse större område än som är eller kan förväntas bli bebyggt inom överskådlig tid.

#### 4 §.

Stadsplan bör grundas på noggrann karta och skall

1) angiva gränserna för planens giltighetsområde samt för de områden, som äro upptagna i planen, och de ändamål, vartill dessa områden äro avsedda att användas, såsom

- a) *byggnadskvarter* och platser för *allmänna byggnader*;
- b) gator, torg, parker, planteringar och för allmän samfärdslinje avsedda andra områden (*gatumark*);
- c) områden, avsedda för lekar, friluftsliv, idrott och dylika ändamål (*idrottsplatser*);
- d) områden, avsedda för särskilda trafikändamål, såsom parkeringsplatser för fordon, vattenleder, hamnområden samt flygstationer och -fält (*trafikområden*);
- e) *begravningsplatser*;
- f) *vattenområden*; och
- g) andra områden, reserverade för vissa i stadsplanen angivna samhällsbehov av allmän art (*specialområden*); samt

2) upptaga *höjdlägen* och *fixpunkter* i nödig omfattning och utredning om möjligheterna för vattnets avledande; ävensom

3) meddela de ytterligare bestämmel-

ser, som kunna vara erforderliga i fråga om användandet av det i stadsplanen ingående området, såsom angående utnyttjandet av byggnadskvarteren och vissa områdens bebyggande endast med byggnader av visst slag; angående antal byggnader, som få uppföras på tomt, samt största tillåtna antal lägenheter, som få inredas i byggnad; angående byggnadsmaterial, fasadgestaltning och byggnadskonturer; angående gårdsplan, byggnads läge och omfattning på tomt, byggnads höjd och våningsantal; angående byggnadslinjer och byggnadsgränser samt förbud mot eller förbehåll vid bebyggande av viss del av kvarter; angående anordnande av genomfartsöppning i byggnad; angående skyldighet att anordna och underhålla plantering på tomtmark, som ej är avsedd till bebyggande, samt angående stängsels beskaffenhet (*stadsplanebestämmelser*).

#### 5 §.

Stadsplan jämte därtill hörande bestämmelser antagas av stadsfullmäktige. Beslutet skall för att vinna gällande kraft underställas landskapsstyrelsen för fastställelse. Finner landskapsstyrelsen härvid, att stadsplanen till viss del ej kan fastställas oförändrad, skall stadsplanen till denna del eller i dess helhet lämnas utan fastställelse.

Gällande stadsplan och byggnadsplan skall fortfarande lända till efterrättelse, till dess ändring däri fastställts enligt stadgandena i denna landskapslag.

#### 6 §.

Innan stadsplan antages av stadsfullmäktige, skall förslaget offentligen utställas samt den, som beröres av stadsplanen, lämnas tillfälle att yttra sig däröver.

Om utställande av stadsplan skall kungöras såsom om kommunala kungörelser i Mariehamns stad är stadgat. Sådan ägare och innehavare av mark in-

om det stadsplanelagda området, som har sitt hemvist på annan, i mantalslängd angiven eller eljest känd ort inom riket, så ock kommun, som gränsar till det stadsplanelagda området och som omfattar byggnadsplaneområdet, skall genom skriftligt meddelande underrättas om förslaget utställande.

Sådant meddelande anses hava kommit till vederbörandes kännedom, såframt detsamma inlämnats till befordran med posten såsom rekommenderad försändelse minst två veckor före utställandet.

Hälsovårds- och brandnämndens yttrande över förslaget skola inhämtas.

#### 7 §.

Vad i 5 och 6 §§ är stadgat om antagande och fastställande av stadsplan gäller även ändring av sådan. Jämkning, som icke innefattar väsentlig avvikelse från vad förut varit gällande, må dock av stadsfullmäktige slutligen fastställas, där vederbörande markägare godkänt jämkningsbeslut bör, sedan det vunnit laga kraft, meddelas landskapsstyrelsen till kännedom.

### 2 kap.

#### *Om tomtindelning.*

#### 8 §.

Tomtindelning inom byggnadskvarter av mark, som ej tidigare varit indelad i tomter, skall ske, när ägare av sådan mark det begär eller stadsfullmäktige så nödigt finna.

Tomtindelning skall vara avfattad å tomtindelningsskarta, utvisande det indelade området samt huru indelningen verkstälts.

#### 9 §.

Byggnadskvarterers indelning i tomter skall godkännas av stadsfullmäktige.

Beslut angående tomtindelning skall för att vinna gällande kraft underställas landskapsstyrelsen för fastställelse.

Om ändring av tomtindelning vare lag samma. Jämkning, som icke innefattar väsentlig avvikelse från gällande indelning, må dock av stadsfullmäktige slutligen fastställas, där vederbörande markägare äro om behovet av en sådan jämkning ense, men bör stadsfullmäktiges beslut, sedan detsamma vunnit laga kraft, meddelas landskapsstyrelsen till kännedom.

Tomtindelning må, där sådant anses lämpligt, äga rum i samband med uppgörande av stadsplan samt godkännas och fastställas i samband med denna.

#### 10 §.

Gällande tomtindelning må, såframt någon ägare av mark inom kvarteret det begär eller stadsfullmäktige så nödigt finna, ändras:

då mark enligt stadsplan skall läggas till byggnadskvarter eller därifrån avskiljas;

då ändring fastställts i stadsplanebestämmelse för kvarter;

då tomtindelning ej är överensstämmande med bestående äganderättsförhållanden eller eljest är olämplig eller då kvarter helt och hållet eller till betydande del brunnit.

Ej må i andra fall än nu är sagt tomtindelning ändras, med mindre ägarna till de tomter, som av ändringen beröras, därom äro ense och ändringen finnes för en ändamålsenlig reglering av området lämplig.

Om rättens medgivande till tomtbildning i vissa fall stadgas i 46—56 §§.

#### 11 §.

Kvarters indelning i tomter bör ske i ett sammanhang för hela byggnadskvarteret. Dock må, när skäl därtill äro, tomtindelning företagas för del av kvar-

ter, där lämplig tomtindelning för kvarteret i övrigt icke därigenom hindras eller försvåras.

## 12 §.

Förslag till ny eller ändrad tomtindelning skall hållas tillgängligt för ägare av mark, som av indelningen beröres, samt dessa lämnas tillfälle att yttra sig däröver.

Om förslaget utställande skall delgivning ske på sätt i 6 § är stadgat.

Hälsöwards- och brandnämndernas yttranden över förslaget skola inhämtas.

## 3 kap.

*Om förbud mot nybyggnad.*

## 13 §.

Nybyggnad må ej företagas:

a) på område, som enligt gällande stadsplan utgöres av gatumark;

b) inom tomtindelad kvarter utöver gällande tomtgräns;

c) på nyreglerad tomt innan densamma blivit i föreskriven ordning antecknad i tomtboken;

d) på tomt, belägen vid gata, som icke upplåtits till allmänt begagnande, innan från tomtens anordnats utfartsväg och avlopp, som i 29 § sägs, eller staden erhållit säkerhet för att väg och avlopp ofördröjligen anordnas efter byggnadens uppförande;

e) på tomt, vars ägare är pliktig ersätta staden värde av gatumark eller kostnad för anläggning av gata eller kloakledning, vilka belöpa sig på tomtens, eller ock i stadgad ordning kan vara förpliktad att ersätta staden kostnad för anläggning av gata, innan ersättningen guldits eller säkerhet härför ställts eller uppgörelse annorledes träffats; samt

f) på del av tomt, varav annan del är i annan ägares hand.

Säkerhet, som nämnts i denna paragraf, skall godkännas av den stadens myndighet, som stadsfullmäktige bestämt. Är säkerhet ställd, kvarstår stadens därå grundade rätt, ändå att tomtens övergått i annan ägares hand. Staten och landskapet vare fria från ställande av sådan säkerhet.

Ovannämnda förbud mot nybyggnad grundläggas inlösningsplikt för staden endast i de fall härom i denna landskapslag uttryckligen stadgas.

## 14 §.

Nybyggnad må ej företagas inom byggnadskvarter på mark, som enligt stadsplan är avsedd för allmän byggnad, ej heller på specialområden, som enligt stadsplanen äro reserverade för tillgodoseende av allmänna behov, såsom idrottsplats, trafikområde eller begravningsplats. Sådant byggnadsförbud är gällande, intill dess området blivit taget i bruk för sitt ändamål, dock högst under två år efter det stadsplanen fastställdes.

## 15 §.

Har fråga väckts om uppgörande eller ändring av stadsplan för visst område, må landskapsstyrelsen på framställning av staden meddela förbud att verkställa nybyggnad inom området, med mindre tillstånd härtill för varje särskilt fall beviljas av magistraten. Sådant förbud gäller, intill dess stadsfullmäktige fatta beslut i frågan, dock ej längre än två år, därest icke landskapsstyrelsen på särskilda skäl beviljar förlängning.

På område, för vilket stadsplan, stadsplanebestämmelser eller utomplansbestämmelser eller ändring av dem antagits av stadsfullmäktige, vare nybyggnad förbjuden, intill dess stadsfullmäktiges beslut blivit slutligen prövat av landskapsstyrelsen.

Finner landskapsstyrelsen, att stads-



fullmäktiges beslut, varigenom stadsplan antagits eller ändrats, icke kan fastställas, äger landskapsstyrelsen för viss tid, högst två år, meddela sådant förbud mot nybyggnad, som föranledes av omständigheterna.

## 16 §.

Landskapsstyrelsen äger efter stadsfullmäktiges hörande för visst område eller för särskilt fall medgiva undantag från de i 13 § a) och f) samt 15 § 2 mom. nämnda förbuden mot nybyggnad, där bebyggandet ej finnes medföra väsentlig olägenhet för stadsplanens genomförande eller hinder för lämplig tomtindelning eller vara ägnat att äventyra eller framskjuta stadens rätt till ersättning för gatemark eller för anläggning av gata eller kloakledning.

Har med stöd av denna paragraf skilt tillstånd givits till nybyggnad på del av tomt, varav annan del är i annan ägares hand, må nybyggnad på tomtdelen likväl icke företagas, innan ett år förflutit från tomtindelningens fastställande, eller, där talan om inlösen av tomtdelen blivit anhängiggjord, innan det visat sig, om sådan inlösen följer därå.

## 4 kap.

*Om avstående och inlösende av mark.*

## 17 §.

I stadsplan upptagen gatemark äge staden lösa till sig, när staden det äskar.

Staden vare med nedan nämnda undantag pliktig lösa gatemark, innan denna iordningställes av staden.

## 18 §.

Erfordras på någon utom stadsplanen liggande del av stadsområdet mark för huvudgator, vilka med fäst avseende på områdets planläggning anses bliva framdeles erforderliga, må landskaps-

styrelsen medgiva staden rätt att lösa till sig sådan mark.

## 19 §.

Allmän väg, som ingår i gatemark, idrotts- eller begravningsplats eller i byggnadskvarter eller huvudgata, som i 18 § nämnes, tillfaller staden utan ersättning.

## 20 §.

Ingår i gatemark enligt stadsplan eller i huvudgata, som i 18 § nämnes, enskild väg, som utlagts vid skiftesförrättning eller begagnats av ålder, eller vägmark, som avsatts av jordägare i samband med upplåtande av visst jordområde för planmässigt bebyggande, äge staden rätt att utan ersättning iordningställa och utnyttja vägmarken för allmän samfärdsl och att förse densamma med ledningar.

Lag samma vare, där i gatemark eller huvudgata, som ovan nämnes, ingår vägmark, vilken upplåtits såsom sådan till begagnande i annan ordning än i 1 mom. sägs, såvida upplåtelsen var gällande mot ägaren av vägmarken vid den tidpunkt, då stadsplanen antogs av stadsfullmäktige eller beslut fattades om anläggning av huvudgata.

Den rätt staden tillkommer på grund av denna paragraf gäller även mot senare ägare av vägmarken, så ock mot innehavare av inteckning eller annan sakrätt, likväl icke mot innehavare av sådan sakrätt, som har bättre rätt än den, som grundas på vägupplåtelsen. Har väg upplåtits allenast på viss tid, gälle stadens nyttjanderätt till vägmarken för samma tid. Skall för vägens begagnande utgå vederlag, vare staden ansvarig därför.

## 21 §.

Väg, som nämnes i 19 och 20 §§, äge staden icke utan vederbörande rättsägarers medgivande taga i besittning, förrän

marken skall iordningställas för det ändamål, vartill den kommer att användas.

### 22 §.

För åstadkommande av nyreglering av trångt eller eljest olämpligt bebyggt område eller av kvarter, som helt och hållet eller till betydande del brunnit, kan landskapsstyrelsen medgiva staden rätt att lösa jämväl mark, som ingår i byggnadskvarteret.

Lag samma vare, där i stadsplan upptaget område, som ingår i byggnadskvarter, finnes vara behövt för staden i och för dess planmässiga utveckling eller för ordnande och underlättande av byggnadsverksamheten.

Skall inom bebyggt stadsområde ny gata öppnas eller gammal gata vidgas eller annat för allmän samfärdsel avsett område iordningställas, kan landskapsstyrelsen berättiga staden att utöver den för ändamålet nödiga gatumarken inlösa även kringliggande markområde, till den del dylik mark erfordras för genomförande av en ändamålsenlig reglering eller för att anläggningarna må komma till sin fulla rätt.

### 23 §.

Äro särskilda delar av tomt i olika ägares hand, sedan tomtindelning inom byggnadskvarter blivit fastställd, vare ägare av sådan tomtedel berättigad att lösa till sig återstoden av tomten. Då flera vilja lösa, äger den företräde, vars tomtedel vid uppskattning, såsom i 27 § stadgas, åsättes största värdet. Bli tomtedelarna åsatta lika värden, har den företräde att lösa, som först anhängiggjorde talan om inlösen.

Brister den, som berättigats att lösa, i erläggande av löseskillingen, vare ägare av annan tomtedel berättigad att lösa efter det åsatta värdet, där han inom nittio dagar efter det löseskillingen bort

erläggas gör anmälan hos rätten därom och företer bevis över att han i lantränteriet eller av magistraten godkänd penninganstalt nedsatt den löseskilling, som belöper sig på återstoden av tomten. Då flera vilja lösa, bestämmes företrädet dem emellan efter i 1 mom. stadgade grunder.

### 24 §.

Har ägare av del i tomt ej inom ett år efter tomtindelningens fastställande anhängiggjort talan om inlösen av återstoden av tomten eller har dylik talan ej lett till förenande av tomtens olika delar i en ägares hand, vare staden berättigad att lösa tomten.

### 25 §.

Kan mark, som ingår under stadsplan, icke till följd av de i 13 § a) och f) stadgade förbud mot nybyggnad av ägaren tillsvidare utnyttjas på skäligt sätt, vare staden pliktig lösa dylik mark, där ägaren sådant yrkar. Denna skyldighet gäller icke gatumark framför tomt till en bredd av högst aderton meter.

Har ägoområde, efter det stadsplanen av stadsfullmäktige antagits, undergått förändringar, må dessa icke inverka på stadens skyldighet att lösa mark enligt denna paragraf, med undantag likväl av förändringar, som föranletts därav, att del av ägoområdet blivit såsom gatumark av staden inlöst eller av ägaren till staden överlåten eller såsom tomtmark inlöst av staden eller av delägare i tomt.

### 26 §.

Stadens inlösningsplikt på grund av stadgandet i 25 § inträder icke, innan tillstånd till nybyggnad på den gatumark eller tomtedel, varom fråga är, sökts jämlikt 16 §, men icke beviljats, där ej uppenbart är, att sådant tillstånd icke kan meddelas.

## 27 §.

Är fråga om inlösen av mark enligt vad ovan är sagt, skola stadgandena i landskapslagen den 2 juli 1953 angående expropriation för allmänt behov av fast egendom i landskapet Åland (15/53) i tillämpliga delar lända till efterrättelse, dock med iakttagande av följande bestämmelser:

1) Vad i 51 § senare meningen i förenämnda landskapslag om expropriation är stadgat skall icke äga tillämpning inom det område stadsplanen omfattar.

2) Finnes på mark, som avses i 17 och 18 §§ av denna landskapslag, byggnad, stängsel, plantering eller annat, som hör till marken och skall lösas, bör särskilt värde sättas på själva marken. Där ej all mark, som uppskattas, har lika värde, skola de särskilda värdena utsättas.

3) Vill staden lösa enskild väg, som i 20 § nämnes, skall vid expropriationsersättningens bestämmande hänsyn tagas till stadens rätt att för samfärdsel utnyttja vägmarken. Kan innehavare av inteckning eller annan sakrätt med bättre rätt än den upplåtelse, på grund av vilken marken användes såsom väg, ur sålunda bestämd ersättning ej utbekomma vad honom tillkommer enligt lag, må ersättningen, såvitt den inverkar på hans rätt, bestämmas utan hänsyn till sagda nyttjanderätt. Kostnad, som staden nedlagt på vägens iordningställande, må dock ej föranleda höjning av ersättningsbeloppet.

4) Försummar staden att, på sätt i 44 § 1 mom. av förenämnda landskapslag om expropriation stadgas, erlägga fastställd expropriationsersättning för mark, som avses i 17, 18, 20, 22 och 24 §§, skall, i händelse någon till ersättning berättigad det yrkar, frågan om markens avträdande, såvitt den inverkar på hans rätt, förfalla för den gången, därest icke staden enligt medgi-

vande av markens ägare tagit marken i besittning.

5) Talan om rätt att, såsom i 23 § sägs, lösa del i tomt handlägges vid domstol i för tvistemål stadgad ordning. Har ägare av tomtedel anhängiggjort talan om lösen av återstoden av tomten, vare ägare av annan del i tomten, som vill lösa, berättigad att utan ny stämning föra talan därom i samma rättegång. Kan överenskommelse om löseskillingen icke träffas, tillsättes inför rätten en nämnd, bestående av tre personer, vilka utses av alla delägare i tomten gemensamt eller, om de ej kunna enas om valet, av rätten. Nämnden äger enligt ovan stadgade grunder uppskatta samtliga de delar av tomten, som äro i olika delägares hand jämte på dem förefintliga byggnader och andra anläggningar ävensom annan skada, som bör gottgöras, samt på envar sådan del sätta särskilt värde och avgiva yttrande beträffande ersättningen och övriga därmed sammanhängande frågor. Sedan nämndens yttrande inkommit, fastställer rätten, vilken av delägarna är berättigad att lösa, så ock den envar rättsägare tillkommande ersättning och gottgörelse till nämnden samt annan kostnad. I fråga om löseskillingens gäldande skola stadgandena i 44—47 §§ av förenämnda landskapslag om expropriation på motsvarande sätt och i tillämpliga delar lända till efterrättelse, dock så att de åligganden, som jämlikt nämnda stadganden ankomma på landskapsstyrelsen, skola övertagas av magistraten.

6) Uppkommer eljest tvist om rätt eller plikt att omedelbart på grund av stadgandena i denna landskapslag lösa mark, döme rätten därom, innan expropriationsförfarandet inledes. På markens ägare ankomme att väcka talan om stadens åläggande att lösa mark samt

att, där yrkandet av rätten bifalles, ansöka om expropriationens utförande.

### 5 kap.

*Om anläggning, upplåtande och underhåll av gata eller allmän plats inom stadsplan.*

### 28 §.

Anläggning av gata, torg, park, plantering eller annan för allmän samfärdsel avsedd plats ankommer på staden.

### 29 §.

Gator med gångbanor samt torg och andra allmänna platser anläggas av staden i den mån terrängförhållandena och stadens tillgångar det medgiva.

Dock må, där på stadsplanen utlagda tomter vid för gata avsett område blivit bebyggda till två tredjedelar av den tillämnade gatans eller gatudelens längd, staden ej undandraga sig att skyndsamt utföra gatubyggnaden.

Fullgör staden icke behörigen denna förpliktelse, äge landskapsstyrelsen därtill förplikta staden. Likaså have landskapsstyrelsen rätt att skyldigkänna tomtägare att anordna utfartsväg och avlopp, på sätt i 32 § är stadgat.

### 30 §.

Då gata eller gatudel upplåtes till allmänt begagnande, skall den till bredd överensstämja med stadsplanen och vara placerad i fastställt höjdläge samt försedd med beläggning och med gångbanor, där stadens myndigheter anse sådana nödvändiga, ävensom med nödiga anordningar för dagvattnets avledning.

På därom gjord ansökan äger magistraten tillsvidare eller under viss tid medgiva avvikelser från gatubredd och höjdläge samt bevilja anstånd med gatans beläggande, där samfärdseln och den allmänna hälsovården ändock kunna behörigen tillgodoses.

### 31 §.

På stadsfullmäktige ankommer att efter behovet och ortens sed bestämma, vilket ämne som skall användas vid gatubeläggning.

Skall i gatan finnas kloakledning för avledning av vatten eller flytande orenlighet, bör jämväl sådan ledning vara anlagd, innan gatan upplåtes för samfärdsel. Dock äger magistraten medgiva anstånd med ledningens byggande, där det ej är oförenligt med den allmänna hälsovårdens krav.

### 32 §.

Bebygges tomt, innan gata vid densamma blivit, på sätt ovan säges, upplåten till allmänt begagnande, skall tomtägare från tomtens anordna farbar utfartsväg och nödigt avlopp. I den mån staden förfogar över erforderlig obebyggd mark, som enligt stadsplanen är avsedd till gata eller allmän plats, vare staden pliktig att utan ersättning låta marken nyttjas för ändamålet.

### 33 §.

Underhåll, renhållning och snöplogning av gator, torg, parker samt allmänna platser ombesörjer staden.

### 34 §.

Det ankommer på staden att på lämpliga platser samt i behövlig omfattning inrätta allmänna brunnar eller vattenposter.

### 6 kap.

*Tomtägares gatukostnadsbidrag.*

### 35 §.

Lägges stadsplan över mark, som staden icke äger, åligger det tomtägare inom sådant område att delta i kostnaderna för inlösen av gatumark och gatas iordningställande ävensom i kost-

naderna för anläggande av kloakledning enligt vad nedan stadgas.

### 36 §.

Ägare av tomt vare pliktig ersätta staden halva värdet av den mark, som erfordras till gatumark framför hans tomt intill en bredd av aderton meter.

Har gata vidgats, vare den, som äger tomt vid gatan, skyldig ersätta staden intill halva värdet av den mark, som erfordras för gatans vidgande framför hans tomt till högst aderton meters bredd, dock endast i den mån tomtägaren genom vidgningen tillföres en motsvarande fördel.

Tomtägare må ej förpliktas att giva ersättning för sådan gatumark, som staden förvärvat, förrän denna landskapslag trätt i kraft eller som staden, eiter det gatumarken blivit i stadsplanen upptagen såsom sådan, samtidigt som tomten haft i sin ägo. Lag samma vare med avseende å sådan gatumark framför tomt, som av tomtägare utan lösen överlåtits till staden eller som staden med stöd av 19 § i ägo bekommit eller med stöd av 20 § tagit i bruk.

Har i fråga om viss tomt mellan staden och tomtägaren träffats överenskommelse angående ersättningsskyldighetens fullgörande eller angående lindring eller befrielse därutinnan, lände sådan överenskommelse till efterrättelse, ändå att tomten övergår till annan ägare.

### 37 §.

Kunna tomtägaren och staden ej enas om beloppet av den ersättning, som tomtägaren enligt 36 § har att gälda, döme rätten härom. Det åligger rätten att enligt samma grunder, som här ovan stadgats för värdering av gatumark, som avstås till staden, uppskatta värdet av marken vid tiden för ersättningens bestämmande utan hänsyn till kostnad,

som staden må hava vidkänts för markens iordningställande, ävensom i fall, varom i 36 § 2 mom. stadgas, att pröva, huruvida och i vad mån tomtägaren har fördel av gatuvidgningen. Uppstår tvist om vidden av den gatumark, som tomtägaren har att ersätta, skall särskilt värde sättas på den mark tvisten gäller. Kostnaderna för värderingen gäldas av staden, då ersättningen varder satt till lägre belopp än staden fordrat, men eljest av tomtägaren, där icke rätten på synnerliga skäl annorlunda förordnar. Där tomten övergått till annan ägare, vare värderingen bindande jämväl för denne.

### 38 §.

Ersättning för gatumark skall, sedan gatan eller gatudelen blivit upplåten till allmänt begagnande, utgivas av tomtägaren vid anfordran, om på tomten finnes byggnad, som uppförts efter det stadsplanen fastställdes, men i annat fall, då nybyggnad skall uppföras på tomten.

För vidgad gatudel skall ersättningsbeloppet, efter det vidgningen framför tomten blivit genomförd, utgivas vid anfordran, om tomten är bebyggd, men i annat fall, då nybyggnad skall uppföras där.

### 39 §.

Stadsfullmäktige må i den ordning nedan sägs ålägga tomtägare skyldighet att ersätta staden dess kostnader för anläggning av gata, helt eller delvis.

Vid bestämmandet av tomtägars ersättningsskyldighet må såsom anläggningsskostnad anses kostnad för

a) avlägsnande från gatumarken av därå befintliga byggnader och andra anläggningar;

b) röjning, grundning och planering av gatan i fastställt höjdläge; samt

c) första beläggning av gatan samt

dess förseende med rännstenar och gångbanor.

Ersättningsskyldighet, som ovan omförmåles, må icke påläggas tomtägare med avseende å sådan tomt, som tidigare varit i stadens ägo, ej heller för gatuanläggningsarbete, som av staden utförts, innan denna landskapslag trätt i kraft, eller beträffande gata, som innan denna landskapslag trätt i kraft iståndsatts i ett skick, motsvarande trafikbehovet på orten.

Då ett år förflutit, från det gata i stadgad ordning blivit upplåten till allmänt begagnande, är stadens rätt att bestämman i denna paragraf avsedd ersättningsskyldighet förfallen.

Är tomt belägen vid sådan del av torg, park eller annan allmän plats, som är avsedd att begagnas såsom gata, skall marken till en bredd av aderton meter från tomtgränsen betraktas som gata med avseende å tomtägarens skyldighet att ersätta kostnad för gatas anläggning

#### 40 §.

Har fråga väckts om tomtägares åläggande att ersätta staden dess kostnader för gatas anläggning och finna stadsfullmäktige, att frågan bör komma under närmare prövning, låte fullmäktige verkställa utredning i ärendet och uppgöra det förslag, vartill utredningen föranleder.

Utredningen och förslaget skola innehålla

planritning av ifrågavarande område, omfattande såväl gatan som de vid densamma liggande tomterna;

fullständigt kostnadsförslag för ifrågavarande gatuanläggning;

förteckning över de tomter, vilka beröras av gatuanläggningen, utredning angående tomtlinjernas längd mot gatan och tomternas yttinnehåll ävensom

uppgift, huruvida tomterna äro bebyggda; samt

förslag därom, vilka anläggningskostnader enligt nästföljande moment böra stanna staden till last, och förslag till grunder för uträkning såväl av det belopp, vilket sammanlagt skall påföras tomtägarna, som för detsamma fördelning på de skilda tomterna.

Vid uppgörandet av förslaget skall iakttagas, att tomtägarna icke må belastas med kostnad för gatas anläggning till större bredd än aderton meter, ej heller med kostnad, som utan motsvarande fördel för vidliggande tomts bebyggande föranledes därav, att gatans höjdläge skall i väsentlig mån avvika från markens naturliga höjdläge. Finnas tomter endast på ena sidan av gatan, må allenast hälften av kostnaden upptagas till fördelning dem emellan.

Utredningen och förslaget skola, sedan magistraten däröver avgivit yttrande, hållas för allmänheten tillgängliga under minst en månad efter därom utfärdad kungörelse. Sedan denna tid tilländagått och förslaget, när skäl därtill äro, undergått ytterligare bearbetning, äge stadsfullmäktige besluta i ärendet. Fullmäktiges beslut skall, där tomtägare genom detsamma ålagts ersättningsskyldighet, för att vinna gällande kraft underställas landskapsstyrelsens prövning och fastställelse. Landskapsstyrelsen må fastställa beslutet till efterrättelse, där detsamma anses vara för ortens förhållande lämpligt samt motsvara skäligen krav på rättvisa och billighet.

#### 41 §.

Vad i 39 och 40 §§ är stadgat angående tomtägares skyldighet att ersätta staden dess kostnader för gatas anläggning, skall äga motsvarande tillämpning i fråga om tomtägares skyldighet att ut-

giva ersättning för kloakledning, dock att stadsfullmäktiges beslut om ersättningsskyldighet skall fattas inom ett år, efter det kloakledningen är anlagd, vid äventyr att stadens rätt till ersättning eljest anses förfallen.

Vid bestämmandet av sådan ersättningsskyldighet skall för övrigt iakttagas,

att tomtägarna icke må belastas med större andel av kostnaden för kloaknätet än vad som kan anses belöpa på avloppet från tomterna, jämfört med avloppet från gatumark jämte annat avlopp, som skall tillgodoses genom kloakledningen;

att tomtägarnas bidrag till kloaknätet skall fördelas på samtliga de tomter, vilkas behov av avlopp tillgodoses genom detsamma, efter den grund, som finnes rättvis och billig; samt

att, där höjdförhållandena föranleda att särskilda kloaknät anordnas för olika delar av staden, uppskattning och fördelning av kostnaderna böra verkställas särskilt för varje sådant kloaknät.

#### 42 §.

Vad i 38 § är stadgat angående tiden för utgivande av ersättning för gatumark ävensom i sista momentet av 36 § angående överenskommelse mellan staden och tomtägare beträffande ersättningsskyldighetens fullgörande eller angående lindring eller befrielse därutinnan, skall äga motsvarande tillämpning jämväl ifråga om ersättning för anläggning av gata och kloakledning.

Vid ersättningsbeloppets slutliga bestämmande lägges den av staden nedlagda faktiska anläggningskostnaden till grund för uträkningen, dock sålunda, att tomtägare, där kostnadsförslaget överskridits, må påföras endast sådan merkostnad, som utan stadsmyn-

digheternas förvållande orsakats av ökade materialpris eller arbetslöner eller annan dylik anledning.

#### 43 §.

Har ägare av del av tomt, såsom i 16 § är sagt, erhållit tillstånd att bebygga tomtdelen, skall sådan tomt del såsom tomt i fråga om anordnande av utfartsväg eller avlopp, om gatas anläggning och upplåtande samt om tomtägares skyldighet att gälda ersättning för gatumark, gatas anläggning och kloakledning.

#### 7 kap.

##### *Om skyldighet för staden att ersätta viss av stadsplans genomförande vållad skada.*

#### 44 §.

Varder vid genomförandet av stadsplaneändring eller eljest på grund av myndighets åtgärd gatumark till sitt höjdläge ändrad och förorsakas därigenom men vid begagnandet av invidliggande mark eller byggnad eller åsamkas markens eller byggnadens ägare kostnad för anordningar till förebyggande av dylikt intrång, vare staden skyldig utgiva ersättning för sålunda uppkommen skada.

Sker sådan ändring i stadsplan, att på denna upptagen gata till hela sin bredd eller någon del därav uteslutes ur planen eller att för allmän samfärdsel avsedd öppen plats skall användas till annat ändamål, och medför dylik ändring inskränkning i rättigheten att bebygga invid gatan eller den öppna platsen liggande bebyggd eller obebyggd mark eller avsevärt försämrad utfart eller annan uppenbar och väsentlig skada, vare staden likaledes pliktig att ersätta skada, som härigenom uppkommer.

Medför ändring, som ovan i denna paragraf nämnes, eller i omedelbart sam-

band härmed stående stadsplaneändring jämväl nytta för fastighet, skall ersättning gäldas endast, såvitt skadan överstiger nyttan.

Skadestånd, varom i denna paragraf är fråga, tillkomme jämväl den, som har nyttjanderätt till marken eller till byggnad därå, samt innehavare av servitutsrätt.

#### 45 §.

Jppkommer tvist om skadestånd, varom i 44 §§ sägs, döme rätten härom.

#### 8 kap.

##### *Om rättslig tomtbildning.*

#### 46 §.

Innefattar fastställd tomtindelning

a) sammanläggning av två eller flere tomter till en;

b) sammanläggning till en tomt av två eller flere sådana ägototter eller delar därav, som förut ej ingått i tomtindelning;

c) sammanläggning med tomt av område, som förut ej ingått i tomtindelning; eller

d) avstyckning av tomt del att med annat område sammanläggas till en tomt eller utläggas till gatumark,

ankommer det på ägare av nybildad eller reglerad tomt att utverka rättens medgivande till tomtbildningen i den ordning nedan sägs. Ej må tomt anses slutligt bildad, innan rättens medgivande utverkats.

#### 47 §.

Medgivande, som i 46 § avses, sökes skriftligen hos rätten. Ansökningen skall följas av utredning därom, att den tomtindelning, varom är fråga, blivit fastställd. Det åligger därjämte sökanden att styrka sin äganderätt till de områden, varav den nybildade eller reglerade tomten består.

Gäller ansökningen avstyckning av tomt del att med annat område sammanläggas till en tomt, åligger det sökanden att förete utredning angående äganderätten till såväl den styckade tomten som det område, med vilket tomt delen skall förenas. Äro tomten och sagda område i olika ägares hand, bör därjämte styrkas, att områdets ägare på grund av överlåtelse vunnit åtkomst till tomt delen ifråga.

Där rätten till område, som i ansökningen avses, befinnes tvistig eller området eller del därav är utmätt eller satt under skingringsförbud, skall ansökningen avslås.

#### 48 §.

Sammanläggning av tomter må av rätten medgivas allenast i fall ej mer än en av tomterna är besvärade av beviljad eller sökt inteckning eller där est tomterna äro besvärade endast av gemensamma inteckningar, gällande med samma förmånsrätt i envar av dem. Sammanläggning skall ock medgivas, då sådan överenskommelse angående inteckningarnas anpassande efter den nya indelningen samt angående deras förmånsrättsordning blivit träffad, att tomtindelningen på grund härav kan genomföras utan förfång för någons rätt.

Vad i 1 momentet är sagt om inteckning, skall tillämpas jämväl beträffande panträtt för ogulden köpeskilling.

#### 49 §.

I avseende å sammanläggning till en tomt av sådana ägototter eller delar av dem, som förut ej ingått i tomtindelning, skall vad i 48 § är stadgat äga motsvarande tillämpning.

#### 50 §.

Medgivande att med tomt sammanlägga område, som förut ej ingått i tomtindelning, må ej av rätten lämnas, där området är besvärade av beviljad el-



ler sökt in-teckning eller är underpant för ogulden köpeskilling.

## 51 §.

Avstyckning av tomt-del för att sammanläggas med annat område till en tomt eller utläggas till gatumark må, där tomt-delen är besvär-ad av beviljad eller sökt in-teckning eller är underpant för ogulden köpeskilling ej av rätten medgivas, såframt icke vederbörande in-tecknings- och panthavare härtill skriftligen samtyckt.

Har tomt-delen genom tvångsinlösen frigjorts från in-teckning och andra därå vilande rättigheter, må tillstånd till tomt-bildningen meddelas utan sådant förbehåll, som i 1 momentet är sagt.

## 52 §.

Sammanlägges område enligt vad ovan stadgats med annat, däri in-teckning är beviljad eller vilket står i underpant för ogulden köpeskilling vare in-tecknings- och panträtten gällande jämväl i förstnämnda område.

Ansökes efter sammanläggning in-teckning på grund av tidigare rätt be-träffande område, med vilket annat område i den ordning ovan stadgats sammanlagt eller fullföljes tidigare gjord in-teckningsansökan, skall in-teckningen, därest sådan ansökan bifalles, faststäl-las att gälla i hela den nya tomt-en.

## 53 §.

In-teckning i tomt, varav viss del av-styckas och med annat område sammanlägges till en tomt eller utlägges till gatumark, skall ej häfta vid det av-styckade området, efter det rät-tens bi-fall lämnats till tomt-bildningen. In-teckningsansökan, som vid sagda tidpunkt är anhängig, skall såvitt ansökan avser det avstyckade området, anses förfallen.

Vad i 1 momentet stadgats om in-teckning, skall äga motsvarande tillämpning

i avseende å panträtt för ogulden köpe-skilling.

## 54 §.

Om ansökan, som i 47 § avses, så ock om rät-tens beslut däröver skall anteckning göras i fastighetsdomarens lag-fartsprotokoll. Har område förvärvats genom fång, som bör lagfaras, skall, ef-ter det rät-tens medgivande till tomt-bildningen lämnats, lagfart på tomt-en sökas i härför stadgad ordning.

Skall, enligt vad i 52 och 53 §§ sägs, in-teckning gälla jämväl i annat område än det, vari den beviljats, eller upphöra att gälla i visst område eller ansökan om in-teckning anses till någon del för-fallen eller har överenskommelse, som i 48 § sägs, blivit träffad, göres härav på-kallad anteckning i fastighetsdomarens in-teckningsprotokoll. Därjämte skall på vederbörande in-teckningshandling-ar, vilka skola av in-teckningshavarna företes i huvudskrift, tecknas bevis däröver, att in-teckningsförhållandena blivit ordnade på nämnda sätt.

## 55 §.

Har rätten bifallit i 47 § avsedd ansökan, skall den myndighet, på vilken fö-randet av tomtbok ankommer, ofördröj-ligen underrättas om beslutet i avseende å kännedom samt behörig anteckning i tomtboken.

## 56 §.

Uti utslag i ärende, som här ovan i 46—55 §§ avses, sökes ändring genom besvär.

## 9 kap.

*Om utomplansbestämmelser.*

## 57 §.

Erfordras för någon utom stadspla-nen liggande del av stadsområdet be-stämmelser angående markens använ-dande, skola sådana meddelas.

Dylika utomplansbestämmelser kunna avse: utnyttjande av området eller del därav till bebyggande väsentligen för visst ändamål, såsom bostäder eller industriella anläggningar; utfartsväg och avlopp från byggnadsplats; byggnads läge samt den del av byggnadsplatsen, som bör lämnas obebyggd; byggnadssätt och minsta avstånd mellan byggnad och väg; ävensom vad i övrigt må vara erforderligt till främjande av ett lämpligt och gagneligt bebyggande samt för underlättande av den blivande stadsplanens genomförande.

Angående antagande, fastställande och ändrande av utomplansbestämmelser gäller vad ovan om stadsplan är stadgat.

## 58 §.

Nybyggnad må ej företagas i strid med utomplansbestämmelserna. Dock må den myndighet, som äger meddela byggnadslov, bevilja undantag härifrån, då särskilda skäl därtill äro och nybyggnaden ej avsevärt försvårar markens användande för avsett ändamål.

## 59 §.

Vad i 15 § är stadgat angående nybyggnadsförbud under den tid ärende angående uppgörande eller ändring av stadsplan är anhängigt hos stadsmyndigheterna eller hos landskapsstyrelsen, skall äga motsvarande tillämpning med avseende å uppgörande eller ändring av utomplansbestämmelser.

## 60 §.

Om utomplansbestämmelser utanför stadens område är särskilt stadgat.

## 10 kap.

*Allmänna bestämmelser.*

## 61 §.

Företages nybyggnad i strid mot förbud, som meddelats i eller på grund av denna landskapslag, äge överexekutor

meddela handräckning till rättelse. Där- om gälla enahanda bestämmelser, som för i 7 kap. 14 § utsökningslagen avsedda fall äro stadgade, dock såvunda att, där hus skjuter in på annans grund eller närmare denna än gällande byggnadsföreskrifter medgiva, skall lända till efterrättelse vad i lagen om grannelagsförhållanden för sådant fall finnes stadgat.

Ansökning om handräckning, som här avses, må göras av sakägare, allmän åklagare eller byggnadsinspektör. Är ansökning gjord av allmän åklagare eller byggnadsinspektör och äskar utmätningssmannen, att kostnad för förrättningen skall förskjutas, må det ske av allmänna medel.

## 62 §.

Äro särskilda anstalter, såsom brobyggnad eller tunnel, erforderliga för åstadkommande av samfärdselled, som enligt stadsplanen skall anordnas till eller genom trafik- eller specialområde, och kunna staden och den, som förfogar över området, ej enas om de åtgärder, som böra vidtagas med anledning därav, eller om gäldande av kostnaden därför, äge landskapsstyrelsen förordna därom, där icke bestämmelse i lag annat föranleder.

Lag samma vare i fråga om iordningställande av de inom trafik- och specialområde fallande samfärdsellederna.

## 63 §.

Vid tillämpning av denna landskapslag är till nybyggnad att hänföra ej blott uppförande av helt ny byggnad utan även till-, på- och ombyggnad av befintlig byggnad, dess inredande, helt eller delvis, väsentligen på annat sätt än förut, så ock andra förändringar av den beskaffenhet, att de kunna anses jämförliga med ombyggnad. Likväl skall sådan förändring av befintlig byggnad

som ovan sagts, icke betraktas såsom nybyggnad, därest den är av ringa omfattning i förhållande till byggnadens värde såväl i och för sig som i förening med annat arbete av enahanda beskaffenhet, som kan hava utförts på byggnaden under närmast föregående två år.

Såsom nybyggnad enligt denna landskapslag är ej att anse byggnad av tillfällig beskaffenhet, avsedd att kvarstå under jämförelsevis kort tid, ej heller mindre anordning för prydnad eller annat ändamål, såsom brunn, monument, kiosk och bekvämlighetsinrättning. Dock äge den myndighet, på vilken beviljande av byggnadslov ankommer, där så prövas nödigt, meddela förbud mot anordning, som här avses, eller förordna om dess borttagande.

Innefatta stadsplanebestämmelser förbud mot bebyggande av viss mark, skall sådant förbud icke anses utgöra hinder för uppförande av byggnad eller för anordning, som i föregående moment omförmäles, där ej i sagda bestämmelser uttryckligen annorlunda är sagt.

## 64 §.

Gata skall anses upplåten till allmänt begagnande, då den vid i behörig ordning verkställd syneförrättning blivit för sitt ändamål godkänd.

## 65 §.

Är tomt belägen vid gatukors, skall till gata framför tomten i de avseenden, som 36 och 39 §§ angiva, räknas även gatans fortsättning till gatukorsets mittlinje, dock ej utöver nio meter.

## 66 §.

Ägare av tomt eller byggnad vare pliktig att mot full ersättning för skada och olägenhet, som därigenom kan tillskyndas honom, tåla att på vägg, tak, port eller plank anbringas fästen eller stöd för telegraf-, telefon-, kraft- och

belysningsledningar eller andra liknande anordningar, vilka betjäna offentliga eller allmänna behov. I byggnadsordning meddelas de närmare föreskrifter, som finnas erforderliga för tillvaratagande av den enskildes intresse i detta avseende.

Ägare och innehavare av tomt eller mark vare pliktig att på sina områden tillåta utförande av de arbeten, som påkallas av stadsplans uppgörande eller genomförande, samt att lämna vid sådan förrättning anbragta märken orubade.

Märken, avsedda att anbringas för längre tid, skola förläggas på eller i närheten av byggnad eller hägnad eller på marken på sådant sätt, att desamma icke försvåra egendomens sedvanliga bruk.

## 67 §.

Över magistratens beslut på grund av denna landskapslag må besvär anföras hos länsstyrelsen inom trettio dagar efter det besväranden erhållit del av beslutet.

I utslag, som länsstyrelsen avgivit med anledning av besvär, må ändring sökas genom besvär, som inom trettio dagar efter delfåendet skola inlämnas till högsta förvaltningsdomstolen.

Besvärsrätt, som i denna paragraf sägs, tillkommer jämväl staden. Det åligger magistraten att i sådant avseende delgiva stadsstyrelsen sitt i ärendet fattade beslut.

## 68 §.

De närmare föreskrifter, som erfordras i fråga om uppgörande av stadsplan, utomplansbestämmelser, om byggande inom område, som i denna landskapslag avses, samt om utfärdande av byggnadsordning, meddelas genom landskapsförordning.

## 69 §.

Denna landskapslag träder omedelbart i kraft. Genom densamma upphäves förordningen den 18 mars 1856 angående allmänna grunder för städernas reglering och bebyggande så ock övriga stadganden, som stå i strid med vad

i denna landskapslag stadgas.

Äro, då denna landskapslag träder i kraft, delar av tomt i olika ägares hand, skall den i 24 § ägare av del i tomt medgivna tiden för lösningstalans anhängigörande räknas från dagen för landskapslagens ikraftträdande.

Mariehamn den 31 maj 1956.

På landstingets vägnar:

T H. E R I K S S O N

talman

E v a l d H ä g g b l o m  
vicetalman

L e n n a r t M a t t s s o n  
vicetalman

N:o 23.

## Landskapslag

om ändring av landskapslagen angående landskapet Ålands kolonisationskassa,  
utfärdad den 18 mars 1953.

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 7 juli 1956.

Utfärdad i Mariehamn den 18 juli 1956.

I enlighet med Ålands landstings beslut ändras 3 § i landskapslagen den 18 mars 1953 angående landskapet Ålands kolonisationskassa (3/53) sådant lagrummet lyder i landskapslagen den 7 april 1954 (14/54) som följer:

## 3 §.

Ur kolonisationskassan kunna utgivas:

1) jordinköpslån för anskaffande av jord eller, på synnerliga skäl, också för inköp av bebyggd lägenhet eller visst område såframt överlåtaren är bolag, församling, kommun, stiftelse eller annan sammanslutning, eller sådan jord-

ägare, vilken såsom sitt huvudsakliga yrke idkar annan näring än lanthushållning;

2) odlingslån för röjning av odlingar å lägenheter, som bildats för kolonisationsändamål, och andra med dem jämförliga lägenheter eller sådana, som erhållit tillskotts jord;

3) byggnadslån för uppförande av byggnader på ovan i punkt 2 omförmälda lägenheter samt medel för förbättrande av de i 1 § avsedda personernas bostadsförhållanden och för utförande av byggnadsarbeten, som äro nödvändiga för deras hushåll;

4) egnahemslån för uppförande av

egen bostad på arrendejord på den egentliga landsbygden;

5) elektrifieringslån åt ägare och innehavare av i 3 och 4 punkterna avsedda lägenheter och områden för erläggande av sådana andels- och anslutningsavgifter och tecknande av sådana aktier, som berättiga till erhållande av elektrisk ström, samt för uppförande av för anskaffning och distribution av elektrisk ström erforderliga anläggningar;

6) lån för anskaffande av lantbruksinventarier, utsäde och gödningsämnen åt innehavare av kolonisationslägenheter samt för stödjande av deras samarbete på lantbrukets område;

7) beteslån för förbättrande av betesförhållandena; samt

8) syskonandelslån till inlösen av en eller flere bestämda delar av lägenhet vari flera hava andel.

Mariehamn den 24 mars 1956.

På landstingets vägnar:

T. H. ERIKSSON  
talman

Evald Häggblom  
vicetalman

Lennart Mattsson  
vicetalman

---

N:o 24.

## Landskapslag

angående ändring av landskapslagen om kommunala hemsystrar i landskapet Åland, utfärdad den 16 april 1952.

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 7 juli 1956.  
Utfärdad i Mariehamn den 18 juli 1956.

I enlighet med Ålands landstings beslut ändras 7 § i landskapslagen den 16 april 1952 om kommunala hemsystrar i landskapet Åland (9/52) som följer:

7 §.

Hemsyster skall av kommunen i grundlön och eventuellt dyrortstillägg uppbära minst det belopp, som i riket är fastställt som minimilön för kommunal hemvårdarinna. Jämte grundlön

skall hemsyster erhålla ordentlig bostad på minst ett rum med kök eller del i kök eller kokmöjligheter jämte värme eller huggen ved samt lyse, del i källare och i nödiga uthus samt bastu eller rätt att använda sådan eller badrum eller ock en mot dessa naturaförmåner svarande skälig ersättning, vilken fastställts med beaktande av kommunens dyrhetsgruppering.

I landskapets fattigaste och glesast

befolkade samt andra kommuner, där ortstillägg åt kommunala hälsosystrar. landskapsstyrelsen finner det nödigt, erlägges åt hemsyster ortstillägg enligt de grunder, som är stadgat angående

ortstillägg åt kommunala hälsosystrar.  
Denna landskapslag tillämpas från och med den 1 januari 1955.

Mariehamn den 23 mars 1956.

På landstingets vägnar:

T H. E R I K S S O N  
talman

E v a l d H ä g g b l o m  
vicetalman

L e n n a r t M a t t s s o n  
vicetalman

N:o 25.

## Landskapslag

om reglering av vissa ur landskapsmedel utgående pensioner.

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 7 juli 1956.  
Utfärdad i Mariehamn den 18 juli 1956.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

### 1 §.

De ordinarie pensioner, vilka före den 1 juli 1956 beviljats eller beviljas innehavare av landskapets tjänst eller befattning eller extraordinarie befattningshavare, kommunala hälsosystrar, kommunala barnmorskor samt landskapets arbetare, höjas på nedan stadgat sätt.

Ordinarie pension, som beviljats i 1 mom. avsedd pensionstagare genom pensionsbeslut, benämnes i denna landskapslag äldre grundpension.

### 2 §.

Äldre grundpension för innehavare av landskapets tjänst eller befattning eller extraordinarie befattning höjes sålunda, att

- 1) full pension utgår från den 1 januari 1955 med sextiosex procent av sammanlagda beloppet av för respektive tjänst eller befattning eller extraordinarie befattning den 1 januari 1955 utgående grundlön eller årsarvode och fem ålderstillägg, dock minst etthundrafemtiofemtusenett-hundra 155.100 mark om året; från den 1 januari 1956 med sextiosex procent av sammanlagda beloppet av för respektive tjänst eller befattning eller extraordinarie befattning den 1 januari 1956 utgående grundlön eller årsarvode och fem ålderstillägg, dock minst etthundrafemtioniotusenihundra 159.900 mark; samt från den 1 juli 1956 med sextiosex procent av sammanlagda beloppet av för respektive tjänst eller befattning

eller extraordinarie befattning den 1 juli 1956 utgående grundlön eller årsarvode och fem ålderstillägg, dock minst etthundrasextiofyra-hundra 164.400 mark;

2) delpension utgör en lika stor del av enligt 1 punkten utgående full pension, som den äldre grundpensionen utgör av motsvarande fulla pension;

3) om äldre grundpension beviljats för tjänst eller befattning eller extraordinarie befattning, som icke längre finnes, den nya grundpensionen fastställs enligt annan motsvarande eller närmast motsvarande tjänst eller befattning.

### 3 §.

Kommunal hälsosystems äldre grundpension höjes på grunder, om vilka stadgas i landskapslagen om kommunala hälsosystrar i landskapet Åland, med iakttagande av vad i 2 § är stadgat.

### 4 §.

Kommunal barnmorskas äldre grundpension höjes på grunder, om vilka stadgas i landskapslagen om kommunala barnmorskor i landskapet Åland, med iakttagande av vad i 2 § är stadgat.

### 5 §.

Äldre grundpension, som beviljats arbetare, vilken varit anställd i landskapets arbeten, regleras sålunda, att

1) pension, som beviljats före den 1 februari 1956, höjes från och med den 1 januari 1955 genom att grundpensionen multipliceras med talet 1,05; likväl så att full pension utgör i

I pensionsgruppen minst 155.100 mk och högst 195.000 mk,

II pensionsgruppen minst 170.000 mk och högst 222.300 mk, och

III pensionsgruppen minst 204.300 mk och högst 264.000 mk om året;

2) pension som höjts enligt stadgandet i 1 punkten höjes från och med den 1 januari 1956 genom att den multipliceras med talet 1,05.

3) pension, som höjts enligt stadgandet i 2 punkten eller beviljats under tiden mellan den 1 februari och den 30 juni 1956, höjes från och med den 1 juli 1956 genom att den multipliceras med talet 1,05.

Den nya grundpensionen enligt 1 mom. 2 och 3 punkterna må likväl icke fastställas till större belopp än det högsta beloppet i pensionstagarens pensionsgrupp enligt landskapslagen om landskapsförvaltningen underlydande arbetares i landskapet Åland pensioner.

Skulle åt arbetare beviljad full ordinarie pension, förhöjd enligt 1 mom. 2 och 3 punkterna bliva mindre än lägsta fulla pension i pensionstagarens pensionsgrupp enligt den i 2 mom. nämnda landskapslagen, skall pensionen höjas till detta lägsta pensionsbelopp. Delpension skall på samma sätt i motsvarande fall höjas så att delpensionen utgör lika stor del av den minsta fulla pensionen som den tidigare delpensionen utgjorde av den tidigare fulla pensionen.

### 6 §.

Den, som tillförsäkrats extraordinarie pension eller understöd ur landskapsmedel utöver i 1 § nämnd pension, må fortfarande komma i åtnjutande därav. Från det pensionstillägg, som åt vederbörande utbetalas enligt 2 §, skall likväl avdragas ett belopp motsvarande hela den extraordinarie pensionen eller understödet eller del därav.

Vad i 1 mom. är stadgat, skall jämväl tillämpas på i 3—5 §§ nämnda pensionstagare.

## 7 §.

Justeras med stöd av gällande stadganden avlöningen för innehavare av landskapets tjänster och befattningar till följd av ändring i det officiella levnadskostnadsindexet, skall enligt denna landskapslag reglerad pension justeras med tillämpning av i riket gällande stadganden.

## 8 §.

Det årliga beloppet för den reglerade pensionen utjämnas till närmaste tal, som är delbart med trehundra. Kunna härvid två tal komma ifråga, sker utjämningen till det större av dem.

## 9 §.

Vad i 2 § sagts om ny grundpension, äger även tillämpning ifråga om tjänsteman, som erhållit avsked före där nämnd tidpunkt och som enligt för tiden gällande stadganden var berättigad till ordinarie pension, men vars pen-

sionsfråga icke avgjorts före sagda tidpunkt.

## 10 §.

På landskapsstyrelsen ankommer att fastställa storleken av enligt denna landskapslag förhöjd pension och draga försorg om dess utbetalning.

## 11 §.

Sakägare, som anser med stöd av denna landskapslag utfärdat beslut kränka hans lagliga rätt, må anföra besvär däröver i högsta förvaltningsdomstolen inom trettio dagar från det han fick del av beslutet.

## 12 §.

Denna landskapslag tillämpas från och med den 1 januari 1955.

Landskapslagens 7 § skall tillämpas blott så länge en allmän justering av innehavarnas av landskapets tjänst eller befattning avlöning enligt gällande stadganden verkställes på grundvalen av det officiella levnadskostnadsindexet.

Mariehamn den 24 mars 1956.

På landstingets vägnar:

T H. E R I K S S O N  
talman

E v a l d H ä g g b l o m  
vicetalman

L e n n a r t M a t t s s o n  
vicetalman



## N:o 26.

**Landskapslag****om ändring av landskapslagen angående kostnaderna för folkskolväsendet i landskapet Åland.**

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 7 juli 1956.

Utfärdad i Mariehamn den 18 juli 1956.

I enlighet med Ålands landstings beslut ändras 15 § i landskapslagen den 31 mars 1954 angående kostnaderna för folkskolväsendet i landskapet Åland (10/54) såsom följer:

## 15 §.

Lärare och internatsföreståndare enligt 7, 9—11 och 14 §§ tillkommande penninglöner och -arvoden erlägger landskapet åt kommun, så ock den del av vikarie jämlikt 13 § 6 mom. tillkommande penninglön, som tjänstens innehavare icke är skyldig att erlägga. Landskapet ersätter även kommunerna för de barnbidragspremier, som kommunerna erlagt på grund av den av landskapet erhållna avlöningen för folkskollärarna.

Därutöver ersätter landskapet två tredjedelar av de verkliga årsutgifterna för kommunens folkskolväsende, vilka hänföra sig till anskaffande av skolinventarier, undervisningsmateriel, eleverna kostnadsfritt eller för begagnande tilldelade läroböcker jämte annan skolmateriel, elevernas tand- och hälsovård samt deras bispringande, på sätt i 19 och 20 §§ sägs, dock ej för skolköks belysnings- och uppvärmningskostnader, ej heller för bränsle, som erfordras vid matlagning.

För underhåll av kommunens egna folkskolbyggnader tillkommer densamma i landskapsunderstöd: för de av lärare disponerade bostäderna hälften och

för skollokalerna två tredjedelar av underhållskostnadernas uppskattade belopp, vilka landskapsstyrelsen fastställer för lärarbostäder, undervisningsrum och elevinternat av olika slag.

Där lokalförmåner tilldelas lärare i ändamålsenlig hyresbostad eller ersättas med penningar, erlägges till kommun ett ersättningsbelopp, som motsvarar de av lärare disponerade byggnadernas andel i det underhållsbidrag, som enligt föregående moment beviljas.

Till glest befolkade och avsides belägna kommuner ävensom till andra kommuner, som med avseende å folkskollärarnas förhållanden äro med dem jämförliga, erlägger landskapet i tilläggsarvoden åt de kompetenta lärarna 10—50 % av grundlönen enligt klassificering, som landskapsstyrelsen fastställer. Avvika här avsedda förhållanden i olika delar av kommun väsentligen från varandra, kan tilläggsarvode erläggas jämväl endast i en del av kommunen eller utgå med olika belopp i olika delar av kommunen.

Landskapets fattigaste och glest befolkade kommuner åtnjuta extra understöd enligt grunder, som fastställas av landskapsstyrelsen, där deras kostnader för upprätthållande av folkskolväsendet eljest bleve oskäligt betungande.

Där kommun vid handhavandet av dess skolväsen genom oskicklighet, slöseri eller av annan därmed jämförlig orsak åsamkar sig större utgifter än vad

som bör anses skäligt, må landskapsunderstöd ej utgivas till dessa onödiga kostnader.

Ej heller må landskapsunderstöd utgå till upprätthållande av lärartjänst, som är att anses såsom obehövlig.

Mariehamn den 24 mars 1956.

På landstingets vägnar:

T. H. ERIKSSON  
talman

E vald Häggblom  
vicetalman

Lennart Mattsson  
vicetalman

N:o 27.

## Landskapslag

### om traktamenten åt tuberkuloskonvalescenter.

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 7 juli 1956.

Utfärdad i Mariehamn den 18 juli 1956.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

#### 1 §.

Mindrebedlad eller medellös konvalescent, som behandlats för tuberkulos sjukdom vid sanatorium, kan efter prövning beviljas traktamente enligt vad nedan stadgas.

#### 2 §.

Traktamente beviljas av socialnämnden i den kommun, där konvalescenten har sitt bo och hemvist. Där skäl därtill äro, kan socialnämnden återkalla beslut om beviljande av traktamente.

Ansökan om traktamente, bör göras på landskapsstyrelsen fastställd blankett, och därtill fogas utredning om sö-

kandens ålder, familjeförhållanden och utlåtande av läkare om sjukdomens art och sökandens arbetsförmåga. I ansökan bör jämväl uppgivas, om sökanden åtnjuter understöd under konvalescensen och vem som erlägger detta understöd.

Sökande är skyldig att tillhandagå socialnämnden med alla de upplysningar och annan utredning, som för ärendets avgörande anses vara av nöden.

#### 3 §.

Traktamente beviljas till högst det belopp, som fastställts av kommunens fullmäktige.

#### 4 §.

För de kostnader, kommun åsamkas genom beviljande av traktamente en-

ligt denna landskapslag, äger kommun rätt att erhålla ersättning ur landskapsmedel med hälften av beloppet av utbetalade traktamenten, likväl med högst etthundrafemtio mark per konvalescent och dag och för högst nittio dagar omedelbart efter utskrivning från sanatorium eller annan sjukvårdsanstalt.

Ersättning erlägges ej för traktamente, som beviljats konvalescent, vilken omedelbart före sanatorievården åtnjöt full försörjning genom socialhjälp.

5 §.

Denna landskapslag träder i kraft den 1 januari 1957.

Marichamn den 24 mars 1956.

På landstingets vägnar:

T H. E R I K S S O N  
talman

E v a l d H ä g g b l o m  
victalman

L e n n a r t M a t t s s o n  
victalman